

Утвърдил:

Кмет на Община Брацигово:

В. Гюлеметов

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА
ОКОЛНАТА СРЕДА**

НА ОБЩИНА

БРАЦИГОВО

За периода 2009–2013 г.

Разработена съгласно чл.79, ал.1 от Закона за опазване на околната среда

**Приета с Решение № 231 на Общинския съвет Брацигово
на 26.03.2009г.**

**Ул. “ Атанас Кабов “ № 6а
гр. Брацигово
2009 г.**

Държавна агенция
по горите

Глобален
екологичен фонд

Програма на
ООН за развитие

Общинската програма за опазване на околната среда бе разработена от екип на консорциум на Дикон груп ЕООД и Сдружение „Природа назаем” по идея и с финансовата подкрепа на проект „Опазване на глобално значимото биологично разнообразие в ландшафта на Родопите” (2004 – 2009 г.), по-известен като проект „Родопи” - една съвместна инициатива на Програмата на ООН за развитие и Държавната агенция по горите, финансирана от Глобалния екологичен фонд.

Главната цел на проекта е да помага на хората от Родопите да съхранят местната природа и да работят за икономическото, културното и социалното развитие на региона.

Разработването на Програмите е инструмент, чрез който проект „Родопи” подпомага интегрирането на целите за опазване на околната среда в местното планиране и процесите на вземане на решения.

Подробна информация, както и Програмите за други 11 общини, може да бъде намерена в офисите на проекта в Кърджали и Смолян, както и на уеб страницата на проекта: www.rodope.org

ПРОЕКТ РОДОПИ
Проект “Подпомагане разработването на ОПООС в
общините
Кричим, Брацигово, Пещера, Сатовча, Гърмен,
Ракитово и Батак – 2008”
Консорциум
ДИКОН ГРУП – ПРИРОДА НАЗАЕМ

СЪДЪРЖАНИЕ

Съкращения	4
Въведение	6
I. Анализ на средата	8
I.1. Природо-географски и териториално-административни данни.....	8
I.2. Данни и информация за околната среда	10
I.2.1. Въздух	10
I.2.2. Води	12
I.2.3. Отпадъци	13
I.2.4. Почви и нарушени терени	15
I.2.5. Защитени територии и биоразнообразие	16
I.2.7. Зелени площи в населените места	25
I.2.9. Управленски, икономически и финансови данни и информация	30
I.2.10. Демографски и социално-икономически данни и информация	34
II. Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите (SWOT)	38
III. Визия за околната среда на общината	41
IV. Цели.....	42
IV.1. Генерални стратегически цели	42
IV.2. Специфични стратегически цели	42
IV.3. Приоритети	45
V. План за действие	46
VI. Организация за изпълнението на програмата	62
VII. Приложения към програмата	63

СЪКРАЩЕНИЯ

АВ	Атмосферен въздух
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГЕФ	Глобален екологичен фонд
ГОП	Горни оценъчни прагове
ДАГ	Държавна агенция по горите
ДГС	Държавно горско стопанство
ДДС	Държавна дивечовъдна станция
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ДЛ	Държавно лесничейство
ГИС	Географска информационна система
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗШОС	Закон за защита от шума в околната среда
ЗМ	Защитени местности
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗТ	Защитена територия
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КЗ	Комисия по земеделие
ЛУП	Лесоустройствен проект
МДК	Максимално допустима концентрация
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторно превозно средство
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	Малки и средни предприятия
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НПО	Неправителствена организация
НСМБР	Национална система за мониторинг на биоразнообразието
НСМОС	Националната система за мониторинг на околната среда
ОбА	Общинска администрация
ООН	Организация на обединените нации
ООС	Опазване на околната среда
ОП	Общински план
ОПАК	Оперативна програма административен капацитет

ОПООС	Общинска програма за опазване на околната среда
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма регионално развитие
ОПУДО	Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците
ОС	Околна среда
ОУП	Общ устройствен план
ПД	План за действие
ПЗ	Природна забележителност
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУ	План за управление
ПУДОО	Предприятие за управление на дейности по опазване на околната среда
ПЧП	Публично-частно партньорство
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РЛ	Регионална лаборатория
ТБО	Твърди битови отпадъци
УО	Управление на отпадъците
ФЛАГ	Фонд за органите на местно самоуправление
ФПЧ	Фини прахови частици (с размер под 10 мкм)

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма за опазване на околната среда на община Брацигово е изготвена от екип на „Дикон груп“ ЕООД – София, и сдружение „Природа назаем“ в рамките на проект „Родопи“, финансиран от Глобалния екологичен фонд (ГЕФ) на Организацията на обединените нации (ООН).

Една от задачите на проекта е да се подпомогне участието на общините в процеса на опазване на околната среда и прилагане на изискванията на Конвенцията за биологичното разнообразие, Рамковата конвенция на Обединените нации за измененията в климата, Конвенцията за борба с опустиняването, директивите на Европейския съюз, както и действащите норми на европейското и националното законодателство. Проектът има задача да подпомогне общините и заинтересованите страни в процеса на създаване на планове и програми на местно ниво.

Общинската програма за опазване на околната среда се разработва на основание чл. 79 от ЗООС като основен документ за осъществяване на политиката в тази област на местно ниво.

Законът за опазване на околната среда има за цел да създаде базата, общите принципи и правила на едно съвременно законодателство за опазване и подобряване на качеството на отделните компоненти на околната среда и управлението и контрола на факторите, които я увреждат. В този смисъл той има значение на рамков, общ закон за останалите специални закони в областта на околната среда. Неговите критерии и изисквания трябва да залегнат в секторните политики - транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други, и да се осъществяват от компетентните органи на изпълнителната власт. Така ще бъде изпълнено изискването за прилагането на интегриран подход в опазването на околната среда.

Разпоредбата на чл. 65 от ЗООС предвижда 80% от санкциите за превишаване на допустимите норми на замърсяване на околната среда да постъпват на територията на общината по местонахождението на санкционирания обект. В общинските бюджети постъпват и всички приходи от санкции и глоби, наложени по екологичното законодателство, по които компетентен орган е кметът на общината. Тези приходи, както и приходите от глоби за нарушаване на наредби, приемани от общинските съвети, могат да се изразходват само за екологични дейности по приоритети, определени в ОПООС.

По своите цели, обхват и значение общинската програма за опазване на околната среда има ролята на водещ документ в областта на опазването на околната среда на местно ниво. Нейното предназначение е да съдейства за реализиране на законовите изисквания и управленските задачи в областта на екологията.

Програмата е приета от Общинския съвет и отразява приоритетите и политиката му като орган на местно самоуправление. За по-пълно и ефективно изпълнение на екологичните цели, при изготвянето ѝ са отчетени главните приоритети в приетите национални стратегически документи. Това е направле-

но, за да може общинските власти по-успешно да ползват възможностите за финансиране на програмата чрез кандидатстване, както пред ПУДООС, така и по оперативните програми за финансиране от фондовете на Европейския съюз.

Като основен документ, по силата, на който се осъществява местното самоуправление в областта на опазване на околната среда, ОПООС е изготвена в съответствие с намеренията и приоритетите на органите на местното самоуправление и местната администрация, както и на представители на всички заинтересовани субекти - неправителствени организации, представители на бизнеса и др. Проведени са редица срещи и обсъждания в хода на нейното приемане и резултатите от тях са отчетени при изработването ѝ. Взети са предвид и предходни разработки на общински екологични, стопански, финансови, здравни, архитектурно-строителни и други проучвания.

Програмата обхваща главните цели и задачи в областта на околната среда и включва последователността от конкретни действия, които да бъдат предприети за изпълнение на поставените управленски приоритети.

Програмата е разработена с активното участие на заинтересованите институции, организации и гражданите на общината. За създаването ѝ е сформирана специална работна група, координирана от еколога на общината. Участват представители на основните институции, отговорни за опазването на различните компоненти на околната среда или заинтересовани от изпълнението на проекти, засягащи околната среда – поземлената комисия, подразделенията на Държавната агенция по горите, неправителствени и образователни организации, предприемачи и др.

Проведени са пет срещи на работната група. На тях са идентифицирани източниците за необходимата информация. Представена е и анализирана информацията за факторите, които оказват влияние върху съответните компоненти на околната среда. Анализирани са силните и слабите страни на самата община, както и възможностите и заплахите на външната среда. Чрез анализ работната група определи целите, които стоят пред общината до 2013 г. и създаде план за действие за постигането на тези цели. Генерирани са идеи за механизмите и индикаторите за мониторинг на нейното изпълнение.

Работната група предприе активен процес на съгласуване на програмата с основните заинтересовани страни и проведе обществено представяне на проекта за програма, като е отрази в документа предложенията от обсъждания и публични представяния.

Внесеният вариант на програмата пред Общинския съвет за одобрения отразява в много голяма степен интересите и нагласите на всички заинтересовани страни от общината.

I. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

I.1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ И ТЕРИТОРИАЛНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ

Според *физикогеографското* райониране на България, община Брацигово (виж картата в *Приложение VII. 4.*) попада в Западнородопската област на Осоговско-Родопската зона. В нея се включват части от Бесапарски, Къркарски и Баташки ридове. Най-високите ѝ части са източните склонове на рида Къркария с добре изразено северно–южно направление и северните склонове на Баташката планина – със западно–източно направление. Между тях е врязана долината на р. Стара и нейните притоци, включително реките Равногорска и Умишка. Община Брацигово заема територия от приблизително 221 кв. км, с денивелация над 1100 м, между 300 и 1400 м н. в. Общинският център гр. Брацигово е с 420 м н. в.

Брацигово *граничи* с общините Кричим, Пещера, Батак и Девин. С тях се свързва с асфалтирани пътища от републиканската пътна мрежа, а с Пловдив, Кричим и Пещера и с железопътна линия.

Община Брацигово обхваща седем населени места - един град и шест села. Като урбанизирани територии са се оформили и курортните селища „Атолука” и „Розовски врив”, но те са населени предимно през лятото.

По териториална близост и транспортни комуникации населените места в общината могат да бъдат групирани в три групи:

- а) Исперихово, Козарско, Жребичко;
- б) Брацигово, Бяга, Розово с летовище „Розовски врив”;
- в) Равногор с летовище „Атолука”

Геоложкият строеж на територията на общината е представен от гнайси, амфиболити, слюдести шисти, дебелослойни мрамори. Широкото релефоизграждащо участие на мраморите е предпоставка за образуването на форми с карстов характер. Ерозионното въздействие на водата върху пукнатините на мраморите е довело до образуване на подземна карстова хидрография. Районът се характеризира с наличието на подземни минерални води.

Физико-географските условия определят *климата* в района на общината, като преходно-континентален, което се доказва и от стойностите (количествените показатели) на основните климатични елементи: средна месечна януарска температура – 0,3 °С; средна юнска – 21,9 °С; средна годишна – 11,5 °С.

В планинските части с надморска височина над 1000 м съответните средни температури са по-ниски с 3 °С от горните.

Средногодишните валежи са варират от 500 мм за ниските и от 750 до 1000 мм за високите части, при средни за страната 650 мм. Относителната влажност на въздуха е между 55% през август (най-сухия месец) и 83% през

декември и януари. Денонощните колебания на влажността са по-малки: 90% в сутрешните и 75% в обедните часове.

Климатичните данни за ветровата характеристика в Брацигово са непълни. Ако се приеме, че са близки до тези на съседната община Пещера, то преобладаващи са североизточните и северозападните ветрове, чиято честота е почти еднаква, а средната скорост на вятъра е 1,7м/сек. Снежната покривка е устойчива и се задържа на по-високите места от 30 до 60 дни в годината.

I.2. ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

I.2.1. Въздух

На територията на община Брацигово няма изграден пункт за непрекъснат мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) към Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) или местна система за наблюдение и контрол на КАВ. На територията на общината не са извършвани (предоставени) периодични (индикаторни) измервания на нивата на основните показатели, характеризиращи КАВ в приземния слой съгласно чл. 4, ал. 1 на ЗЧАВ, с мобилна автоматична станция (МАС) или ръчни пробовземания в постоянен пункт за мониторинг. Поради липсата на каквито и да е измервания на основните показатели, характеризиращи КАВ в приземния слой на община Брацигово, не може еднозначно да се каже, какво е състоянието на АВ в района. Оценката на КАВ може да се направи въз основа на статистически данни от инвентаризацията на емисиите, отделяни в АВ от източниците на вредни вещества, намиращи се на територията на общината и при възможност от последващо дисперсно моделиране за определяне на приземните концентрации на отделните вредни вещества. Отчитайки статистическите данни за генерираните емисии в района и съпоставяйки ги с данните от други райони в които има налични данни и от мониторинг на КАВ, може да се заключи, че състоянието на АВ в община Брацигово е с добри показатели и не са нарушени нормите за опазване на човешкото здраве.

Последното се потвърждава и с издадената Заповед № 580/17.VII.2007 г. на министъра на околната среда и водите, с която територията на общината попада в Южен/Тракийски район за оценка и управление на КАВ (РОУКАВ), като съгласно табл. № 3 на заповедта, територията на общината не попада в списъка на зоните от РОУКАВ-Южен/Тракийски в които нивата на основните показатели за КАВ са над горните оценъчни прагове (ГОП). С други думи, оценката за нивата на всички показатели за КАВ на територията на общината, е че те са под съответните ГОП и значително под установените норми за съдържание на вредните вещества в АВ. Класифицирането на територията на общината съгласно горната заповед, като чиста по отношение на АВ, също е направено въз основа на експертна оценка, отчитайки степента на натовареност на емисиите генерирани в АВ на основата на статистически данни.

Посоченото означава, че качеството на въздуха на община Брацигово отговаря на нормативните изисквания за опазване на човешкото здраве и може да се каже без притеснение, че въздухът е с много добро качество.

На територията на общината няма големи промишлени източници/емитери на вредни вещества в АВ, както и интензивен автомобилен транспорт. Основният източник на емисии на вредни вещества се явява отоплението на битови, административни и стопански сгради през зимния период с котелни инсталации, работещи на трици, мазут и нафта, като емисиите които се генерират от тях, са ФПЧ₁₀ (и свързаните с тях полициклични ароматни въглеводороди), серни оксиди, въглероден оксид, азотни оксиди и бензен. Други източници на емисии на територията на общината, включително и на прах и

сажди, са транспортът, дървопреработващите и керамичните предприятия, обработката на кариерни материали и минерални суровини, строителството и селскостопанската дейност. При извършения през 2005 г. периодичен емисионен контрол на вредни вещества изпускани в АВ от неподвижни източници на емисии, са констатирани превишения на пределно допустимите концентрации (ПДК) по показатели общ прах и сажди от “Каомент” ЕООД и “Бял Бор” АД. В резултат на констатираните нарушения на ПДК на двете предприятия са наложени имуществени санкции за замърсяване на АВ. Други вероятни източници на емисии, които биха довели до генериране на вредни вещества в АВ, са горските пожари, необоснованото изгаряне на отпадъци (без оползотворяването на получената енергия) от растителен произход от дървопреработващата и селскостопанската дейност, както и нерегламентираното изхвърляне и запалване на битови отпадъци.

Според статистическите данни за емисиите на вредни вещества, генерирани в съседни общини (на Община Брацигово) и липсата на тяхна територия на големи промишлени източници на емисии на вредни вещества (с високи изпускателни устройства и възможност за пренос на замърсяване на далечни разстояния), може да се каже, че КАВ в община Брацигово не би се влошило/променило от евентуален пренос на вредни вещества от съседни райони.

За територията на общината не са постъпвали жалби и сигнали за наличието на неприятни миризми. Неприятни миризми вероятно има в локален мащаб, около местата за отглеждане на по-голям брой животни и временното съхранение/депониране на отпадъците от тази дейност.

Отчитайки нивата на ФПЧ₁₀ и регистрираните през зимния период, превишения на праговата стойност за средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве, в общини от територията на страната, в които също липсват големи промишлени източници на емисии и интензивен транспорт, е препоръчително поне през зимата в урбанизираната територия на община Брацигово да бъдат извършени измервания на КАВ. Това е необходимо, за да може еднозначно да се каже, че нормата за опазване на човешкото здраве за този показател, ще бъде спазена в бъдеще и нивата ще се запазят така, че да са под ГОП, както и да се прецени дали ще са необходими конкретни мерки в тази насока.

Измерванията трябва да отговарят на изискването за минимален времеви обхват и минимум регистрирани данни за индикаторни измервания, съгласно действащото законодателство в тази област.

Налице е писмо на РИОСВ Пазарджик, изх.№ КД-19-4329 от 03.XII.2008 г., до кмета на община Брацигово по повод заявление за достъп до информация за КАВ на територията на община Брацигово. Искането е удовлетворено, като на общината са предоставени над 40 протокола за санкции, наложени през 2004 и 2005 г. на основните индустриални замърсители на въздуха в общината. **Поради значителния им брой тези приложения са налични единствено в електронен вид (на CD-ROM, приложен към настоящата ОПООС).**

I.2.2. Води

Реки и езера на територията на общината - проектна категория, замърсяване над ПДК по видове замърсяващи вещества и показатели. Община Брацигово попада в Източнобеломорския район и по-точно във водосбора на притока на река Марица, река Стара река.

Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал. В общината има 1 извор и 5 сондажа за минерална вода, които се намират в западната част на гр. Брацигово.

Водоснабдяване на населените места в община Брацигово, количествени и качествени показатели. Водоснабдяването на населението на общината е от местни водоизточници (общо 25 извора). Населението е водоснабдено 98%, като 90% от вътрешната водопроводна мрежа в населените места е изпълнена от етернитови тръби, морално остаряла и е в много лошо техническо състояние. Общата дължина на водопроводната мрежа на общината е 79,5 км. Регистрираните загуби на вода са високи: 25-55%.

Състояние на канализационната система на територията на община Брацигово, степен на изграденост, степен на ползваемост в населените места на общината. Изградеността на канализацията в гр. Брацигово, с. Розово и с. Равногор е 100%. В селата Исперихово, Бяга и Козарско канализационната мрежа е частично изградена.

Влияние на изпускани отпадъчни води върху питейни водоизточници. Изпусканите отпадъчни води не влияят на източниците на питейна вода за населените места на територията на община Брацигово, тъй като те не се водоснабдяват от терасни води, а от високопланински извори.

Източници на замърсяване на територията на общината и извън нея. Основните източници на замърсяване на повърхностните и подземните води са директно заустените непречистени отпадъчни води от населените места в общината.

Причини за замърсяването от източниците на територията на общината. Причината за замърсяване на водите на територията на общината е липсата на изградени съоръжения за пречистване на отпадъчните води от населените места.

Наличие и състояние на пречиствателни станции за отпадъчни води от населените места на територията на община Брацигово. Непречистените отпадъчни води от населените места се заустват в р. Стара река и в други близки реки, тъй като в нито едно населено място няма изградена и функционираща ПСОВ.

Община Брацигово има отредени две площадки и проектна готовност за изграждане на ПОСВ в Брацигово и в с. Исперихово. Общината е сред тези със среден приоритет за изграждане на ПСОВ.

Състояние на напоителните системи на територията на общината. На територията на общината са изградени 5 микроязовира със завирен обем 1517 куб. м за напояване. Обработваемите земи в селата Исперихово, Козарско и Бяга се напояват. Голяма част от каналите на напоителната система са в много

лошо техническо състояние, което прави невъзможно ползването им. За напояване на голяма част от земите се ползват собствени водоизточници.

I.2.3. Отпадъци

I.2.3.1. Генерирани видове отпадъци

Данни за количествата отпадъци, към 2007 г. от общинската ПУДО:

- а) битови отпадъци - 9572 т;
- б) производствени отпадъци (дървесина) - 252 т;
- в) опасни производствени отпадъци - 1,8 т.

Битови отпадъци. Съставът на отпадъците не се изследва. Няма предварително третиране на отпадъците. От септември 2007 г. в общината се прилага система на разделно събиране на отпадъци от опаковки. За първите 4 месеца чрез системата са събрани 13,4 т., което представлява само 0,04% спрямо декларираното общо количество, или 3,83 кг/жител/годишно.

Строителни отпадъци. Общината не разполага с достоверна информация за този вид отпадъци.

Производствени отпадъци. Специфичен ресурс са отпадъците от дърводобива, които могат да бъдат оползотворявани.

I.2.3.2. Система за събиране и извозване на битовите отпадъци

Услугата сметосъбиране и сметоизвозване се извършва от отдел „Чистота” към общинската администрация. В системата са обхванати всички населени места в общината.

Наличните съдове са 3455 еднофамилни контейнери с вместимост 0,11 куб. м и 105 бр. контейнери тип „Бобър” с вместимост 1,1 куб. м.

Общината разполага с 2 броя автомобили-сметосъбирачи – ДАФ и Мерцедес.

I.2.3.3. Начини на третиране

Единствен начин за обезвреждане на отпадъците на територията на общината, както навсякъде в България до момента, е депониране. С решения на РИОСВ в експлоатация до изграждането на регионално депо за неопасни отпадъци (за регион Пазарджик) са две общински депа: в м. Ботвица за с. Равногор и в м. Клисурата на 4 км западно от гр. Брацигово за останалите селища. Със заповед на кмета на община Пазарджик Тодор Попов на 1.X. 2008 г. е определен терен за изграждане на регионално депо за регион Пазарджик. Имотът е на терен от 229 дка, в близост е до съществуващото сметище на града и ще

обслужва общините Пазарджик, Лесичово, Септември, Брацигово, Пещера, Белово, Батак, Ракитово и Велинград.

Липсва разделно събиране на отпадъци от опаковки. Няма предварително третиране на отпадъците.

I.2.3.4. Стари замърсявания с битови и с други отпадъци на територията на общината, извън площадките на предприятията

На територията на общината има места, които са замърсени с отпадъци и неконтролирани сметища. Обикновено на входа и изхода на населените места има натрупани отпадъци – битови, строителни, резултат от промишлена дейност (дървопреработка), оборски тор и т. н. Сметищата са образувани от населението на удобни за него места, обикновено в регулационните граници, по бреговете на реки и дерета, оврази и скатове. Това създава опасност както за околната среда, така и за здравето на населението.

Причини:

- а) неподходящ избор на местата, където са разположени съдовете, и
- б) ниска екологична култура.

Всички неконтролирани сметища, особено тези в населените места и в непосредствена близост до тях, подлежат на закриване, саниране и депониране.

Закриването на нерегламентираните сметища е предвидено по план, съгласуван с РИОСВ Пазарджик. Необходимо е да се планират средства за закриване на нерегламентираните сметища, като едновременно с това се търсят възможности за финансиране на тези дейности и по програми.

I.2.3.5. Предприятия за събиране на вторични суровини

Фирма “Бетакат“ ООД притежава площадка за събиране, временно съхранение и транспортиране на разделно събрани отпадъци в с. Козарско.

I.2.3.6. Риск от замърсяване (водоизточници за питейно водоснабдяване, за водопой на животни, на водни обекти, за замърсяване на чувствителни екосистеми, за замърсяване на почви)

Въпреки контрола се наблюдава и неконтролирано изхвърляне на отпадъци в участъци, разположени извън определените за целта места, което е резултат от слабата екологична култура на населението. Необходимо е да се предприемат мерки в тази насока, чрез налагане на санкции на нарушителите и сформирание на групи екопатрули.

I.2.3.7. Чистота на територията

Няма данни.

I.2.3.8. Допълнителна информация

Наблюдава се плавно увеличаване на приходите от ТБО за УО 2005-2007 г. (табл. 1).

Таблица 1

Параметри	2005 г.	2006 г.	2007 г.
Приходи от ТБО, хил. лв.	150	153	181
Отнесени приходи към население, на човек, лв./жител	14,3	14,6	17,3

Общинската администрация е разработила ОПУДО за периода 2008-2011 г. Съществена част от програмата е планът за действие за подобряване на дейността по УО. Целта на програмата е да създаде добра документална основа за подпомагане на общинската администрация в организирането и управлението на дейностите, свързани с третирането на отпадъците. Програмата и планът за действие предвиждат мерки за постигане на следните цели:

- намаляване или ограничаване на образуваните отпадъци, както и тяхната опасност;
- оптимизиране на системите за събиране, транспортиране и обезвреждане на ТО;
- мерки за третиране на всички видове отпадъци, подлежащи на специфично регулиране;
- рециклиране или други форми на оползотворяване;
- екологично обезвреждане;
- почистване на стари замърсявания.

I.2.4. Почви и нарушени терени

В общината са разпространени главно канелени горски почви, по поречията – алувиално-ливадните почви. Тези почви са подходящи за интензивно земеделие - отглеждане на зеленчуци, овощни култури, зърнени култури. Високата част от територията на общината е заета предимно от кафяви горски почви, които са подходящи за лозя, тютюн, картофи, маслодайни и етерични маслени култури.

Почвите в района на общината са чисти. Няма данни за замърсени земеделски земи от промишлени дейности. Причини за доброто екологично състояние на почвите е липсата на активна промишлена дейност, както и интензивна селскостопанска дейност. На територията на общината няма складове за съхраняване на негодни и забранени за употреба продукти за растителна защита.

Ерозията, включително и водоплощната ерозия, не представлява съществен проблем за почвите на общината (виж съответната таблица и фигура в *Приложение VII. 1.*). Няма и данни за ерозионен натиск върху почвите от животновъдството поради свръхексплоатация на пасища.

Вкисляването на почвите в района е в следствие на природни процеси (почвен тип) и трябва да се има предвид при избора на култури. Няма регистрирани засолени почви (не би трябвало и да се очаква).

Издадено едно разрешение за концесия на «Мрамор риолит Б» АД с 1,39 дка нарушена площ (2 участъка - Казак1 и Казак2).

При сегашната структура и принос на основните икономически дейности не се очаква негативно въздействие върху състоянието на почвите. Въпреки това, при планиране на икономическото развитие на общината - развитие на земеделско и горското стопанство, трябва да се отчита възможността за проявление на подобни процеси.

I.2.5. Защитени територии и биоразнообразие¹

Община Брацигово притежава огромно богатство природни дадености, съхранено биологично разнообразие, запазени вековни гори и голям брой достъпни природни обекти. На територията на екорегiona има 11 туристически маршрута за пешеходен туризъм. Екопътеките предоставят изключително разнообразни възможности за туризъм и достъп до обектите за екотуризъм. Преминавайки през 10-те туристически маршрута може да се видят защитени растителни видове като вековен бук, миши трън, котенце, мечо грозде, нежит, бъз, мъхеста камбанка и др. От защитените животински видове се срещат: мишелов, малък ястреб, пъстър кълвач, червеногърба сврачка, бухал, кафява мечка и дива коза.

I.2.5.1. Гори – състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели

Горските площи на община Брацигово възлизат на 12882 ха и заемат 55,3% от общата площ на общината. Те имат съществено значение, както за промишлеността, така също и за местния отдих и туризъм.

Управлението на дейностите, свързани с горите и техните ресурси, се осъществяват от Държавно горско стопанство (ДГС-Пещера). Функциите му обхващат организацията, координацията и контрола на дейностите по възпроизводство, ползване и опазване на горския фонд и дивеча.

¹ **Приложение VII.2.** Към настоящата ОПООС има *списък на приложения* (допълнителни данни, препоръки, таблици, справки, инвентаризации, извлечения от нормативни актове), касаещи защитените територии и биоразнообразието в община Брацигово. Поради значителния си обем и разнообразни формати, някои, от които неподлежащи на разпечатване, тези приложения са налични единствено в електронен вид (на CD-ROM, приложен към ОПООС).

Нископланинската зона е заета от дъб и габър, а средно- и горнопланинската растителната с широколистна букова и иглолистна растителност.

Значителна част от горския фонд обхваща планински пасища и поляни, благоприятстващи развитието на животновъдството в района.

Във флората преобладават представителите на широколистните видове, по-характерни, от които са: дъбът (*Quercus pubescens*), габърът (*Carpinus betulus*), салкът (*Rubia pseudoacacia*), брястът (*Ulmus glabra*), тополата (*Populus alba*), върбата (*Salex alba*), липата (род *Tilia*) в по-ниските части от територията.

Иглолистните видове са представени от бял бор (*Pinus sylvestris*), черен бор (*Pinus nigra*), ела (*Abies alba*) и смърч (*Picea abies*).

Типични храстовидни растителни видове за територията на общината са шипката, глогът, дрянът и др.

Има значителни пропуски в проучеността и данните за горския фонд на територията на община Брацигово. В плана за действие към настоящата ОПООС и в Приложение VII.2. (Pril. 1 ; Pril.7) се съдържат конкретни насоки и препоръки за необходимите бъдещи дейности по отстраняване на пропуските.

I.2.5.2. Защитени видове растения и животни

Защитени растения (видове включени в Приложение № 3 от Закона за биологичното разнообразие) установени на територията на община Брацигово:

- Родопска мерендера (*Merendera rhodopaea*) – растяща в землището на с. Исперихово. Популацията на вида е разположена върху площ със следните географски координати: между северна ширина 42° 6,25' и 42° 6,00' и източна дължина 24° 23,9' и 24 ° 24,5' – географските координати са по координатна система WGS 84. Растението расте вероятно и извън посочените координати. Находището е на север от селото по южните склонове на Бесепарските ридове. Видът е български ендемит.
- Родопска горска майка (*Lathraea rhodopaea*) – расте в коритото на р. Стара при моста на пътя с. Капитан Димитриево – гр. Брацигово. Видът е балкански ендемит.
- Стояновото лютиче (*Ranunculus stojanovi*) е локален ендемит, находището е край с. Равногор и е единственото установено досега.

Предмет на опазване в защитена зона „Родопи–Западни” са 5 растителни вида – червено усойниче (*Echium russicum*), *Buxbaumia viridis*, *Drepanocladus vernicosus*, блатно петльово перо (*Gladiolus palustris*) и карпатска тоция (*Tozzia carpathica*), а в защитена зона „Бесепарски възвишения” - обикновената пърчовка (*Himantoglossum caprinum*).

От бозайниците се срещат заекът, сърната, дивото прасе, чакалът и др. Птиците са представени от яребица, пъдпъдък, кълвач, синигер и др., а през зимата във водоемите кацат диви патици, лебеди, чапли. Голямо е и разнообразието от видове от останалите класове гръбначни животни – риби,

земноводни, влечуги, а също така и от различните класове безгръбначни животни.

На територията на общината са установени следните защитени видове животни:

- В района на с. Исперихово, редовно се наблюдават до 5 индивида царски орли (*Aquila heliaca*) – световно застрашен вид.
- В района на същото село има и големи популации на белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), на черношипа ветрушка/керкенец (*Falco tinnuculus*) и на други грабливи птици.
- Интерес представлява и популацията на лалугера (*Citellus citellus*) - вид от Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, установена в землищата на селата Исперихово и Бяга.

Предмет на опазване в защитена зона «Западни Родопи» са 29 вида птици, а в защитена зона «Бесапарски ридове» – 34 вида птици. В защитена зона «Бесапарски възвишения» предмет на опазване са 11 вида бозайници, 6 вида земноводни и влечуги, 1 вид риби и 8 вида безгръбначни животни, а в защитена зона «Родопи–Западни» се опазват 18 вида бозайници, 5 вида земноводни и влечуги, 2 вида риби и 15 вида безгръбначни животни.

I.2.5.3. Видове, обект на ловен туризъм

Липсва информация за видовете, обект на ловен туризъм на територията на община Брацигово.

I.2.5.4. Лечебни растения и гъби

Община Брацигово е разработила предварителен проект на раздел „Лечебни растения” към общинската програма за опазване на околната среда. С него са изпълнени част от изискванията на чл. 55 от Закона за лечебните растения (ЗЛР). Описани са лечебните растения, които се срещат на територията на община Брацигово. За всяко землище на населено място в общината са посочени видовете лечебни растения, които се срещат. Описани са насажденията от култивирани лечебни растения. Въз основа на Наредба 2 от 20.I.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения са описани максимално допустимите стойности на количествата билки за събиране, за опазването, природосъобразното и устойчивото ползване на находищата на лечебните растения. Определени са количествата билки, които може да събере едно лице за лични нужди. Описан е реда за издаване на позволително за ползване на лечебни растения. Приложени са образец на позволително за ползване и удостоверение за билки от култивирани растения. Общинският съвет гр. Брацигово е приел тарифа за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти общинска собственост.

Раздел „Лечебни растения” трябва да се допълни, като в него се включат още: анализ на дейностите за опазване на екосистемите, включващи лечебни

растения, за осигуряване на устойчивото им ползване и опазване на ресурсите; приоритетни мерки за опазване на ресурсите и разнообразието на лечебните растения, включително на редки или застрашени от изчезване видове; избор и регламент на територии, които не са защитени, но изискват подходящо управление с цел устойчиво ползване на лечебните растения в тях.

Описаните местоположения на естествените находища на лечебни растения, трябва да се допълнят с няколко задължителни данни – местност, имотен № или отдел и подотдел от горския фонд; площ; условията в местообитанията; състоянието на ресурсите; количествено изражение на ресурса (запаса) в находището. Физико-географската характеристика на района трябва да се направи от гледна точка на това, дали условията в района благоприятстват или не многообразието от лечебни растения и растежа им.

Събраната до този момент информация е добра основа за разработване на качествен и действен раздел за лечебните растения, който да е гарант за тяхното устойчиво управление и ползване на територията на община Брацигово.

В предварителния проект на раздел „Лечебни растения“ за територията на община Брацигово са описани 80 вида лечебни растения. От тях 9 вида лечебни растения са поставени под специален режим на опазване и ползване – дилианка (валериана) (*Valeriana officinalis* L.), зърнастец (*Frangula almus* Mill.), иглика (*Primula veris* L.), копитник (*Asarum europaeum* L.), лазаркиня (*Galium odoratum*), лудо биле (*Atropa belladonna* L.), лечебен ранилист (*Betonica officinalis* L.), риган (*Origanum vulgare* L.), шапиче (*Alchemilla vulgaris* compl.).

Находища

Град Брацигово. Местности: Св. Спас, Св. Троица, Св. Петър, Дигнат камък, Тъмъра, Дренето, Блатца, Просовето, Гачево блато, Бурово блато, Илчови ливади, Кръстец, Развйай, Челиковица, Робско, Лъката, Садово, Дъбовик.

Видове: черен бъз, бръшлян, бяла върба, водно пипериче, божур, вълча ябълка, глог, глухарче, гръмотрън, дилианка, дрян, дъб, еньовче, живовляк, подбел, ранилист, росопас, зарасличе, къпина, зайча сянка, змийско мляко, черен оман, иглика, коприва, лайка, липа, маточина, мащерка, малина, пача трева, мента, овчарска торбичка, мъжка папрат, полски хвощ, риган, чобанка, смрадлика, бял равнец, синя тинтява, теменуга, магарешки бодил, шипка, жълт кантарион, татул, хвощ, и др.

Село Бяга. В землището на с. Бяга се срещат видовете бял равнец, кантарион, липа, магарешки бодил, смрадлика, мента, зайча сянка, лайка, коприва, живовляк, глухарче и др.

Село Исперихово. В землището на с. Исперихово растат бял риган, мащерка, мента, лайка, кантарион, копър, шипка, малина, овчарска торбичка, глухарче, липа, иглика, черен оман, подбел, маточина, и др.

Село Равнотор и летовище «В. Петлешков». В землището на с. Равнотор и летовището се срещат бял равнец, мащерка, лайка, кантарион, къпина, малина, овчарска торбичка, глухарче, бор, черна боровинка, червена боровинка, зайча сянка, чемерика, хвощ, калина, горска ягода, горски енчец, великденче, бръшлян и др.

Село Козарско. В землището на селото растат билките равнец, мащерка, мента, лайка, кантарион, копър, шипка, малина, овчарска торбичка, глухарче, липа, иглика, черен оман, подбел, маточина, и др.

Село Розово и летовище “Розовски вриз”. В землището на с. Розово и «Розовски вриз» се срещат смрадлика, мащерка, лайка, кантарион, къпина, малина, овчарска торбичка, глухарче, бор, дъб, черна боровинка, зайча сянка, чемерика, хвощ, калина, горска ягода, горски енчец, великденче, бръшлян и др.

Село Жребичко. В землището на селото са разпространени следните лечебни растения: равнец, мащерка, мента, лайка, кантарион, шипка, малина, овчарска торбичка, глухарче, липа, иглика, подбел, маточина, и др.

Има значителни пропуски в проучеността на защитените видове растения и животни, ловните видове, лечебните растения и гъбите на територията на община Брацигово. В плана за действие към настоящата ОПООС и в *Приложение VII.2. (Pril.7)* се съдържат конкретни насоки и препоръки за необходимите бъдещи дейности по отстраняване на тези пропуски.

I.2.5.5. Защитени територии

На територията на община Брацигово се разполагат изцяло или от части 6 защитени територии, разпределени по категории, както следва:

Резерват “Купена” е обявен през 1961 г. Създаден е за опазване на ландшафта, красивите пейзажи, интересните и ценни флора, фауна и биоценози. Тук са запазени вековни смърчово-бялоборови, бялоборови и букови гори.

Резерватът се намира на северните склонове на Родопите на около 3 км югоизточно от Пещера. Обхваща територии с надморска височина от 600 до 1400 м н. в. През резервата преминава голямото вододелно било, което започва от в. Баташки снежник и се спуска на североизток между реките Въча и Стара река. Склоновете му са стръмни и трудно достъпни. В Купена има и интересни и красиви скални образувания. Такива например са отвесните и високи по 80-100 м бели варовикови стени – Стенето и самия връх Купена, също с отвесни стени, но със заоблено било живописно обрасло с черен бор. През резервата протичат две реки – Пиздица и Новомахленска. В резервата са разпространени три типа почви: кафяви горски, канелени и хумусно-карбонатни.

Специални ботанични и зоологични изследвания на резервата не са провеждани. Но със сигурност може да се очаква, че при обстойни проучвания, може да се установят много нови редки и интересни растения и животни.

От дървесните видове досега са установени следните видове: бял бор (*Pinus sylvestris* L.), черен бор (*Pinus nigra*), обикновена ела (*Abies alba*), червена хвойна (*Juniperus communis*), бук (*Fagus sylvatica*), зимен дъб (*Quercus sessiliflora*), едролитна липа (*Tilia grandifolia*), клен (*Acer campestre*), шестил (*Acer platanoides*), явор (*Acer pseudoplatanus*), мъждрян (*Fraxinus ornus*), обикновен габър (*Carpinus betulus*), келяв габър (*Carpinus orientalis*), дива череша (*Prunus avium*), бреза (*Betula alba*), трепетлика (*Populus tremula*), бряст (*Ulmus foliacea*), черна елша (*Alnus glutinosa*), кукуч (*Pistacia terebintus*), воден габър (*Ostrya carpinifolia*).

Основният вид в ниските части е зимният дъб, разпространен от 400 м докъм 1000 м. Средната възраст на горите, които съставя, е около 60-70 години. Много интересни са съобществата, които образува зимния дъб с други видове – зимен дъб и бял бор, зимен дъб и бук, зимен дъб и габър и др., някои, от които са много рядко срещани на други места в страната. В най-голяма степен това важи за смесените съобщества от зимен дъб и бял бор.

Във високите части на резервата големи съобщества образува букът. Горите му започват от 900 м до почти 1400 м. Средната възраст на горите му е около 80-140 години, но се срещат и дървета на 160-170 години. Буковите гори рядко са чисти. Най-често той образува смесени гори с други видове. Най-разпространените смесени гори са на бука с белия бор. Други смесени съобщества букът образува с елата, зимния дъб, габъра и др.

На второ място по разпространение в резервата са съобществата от бял бор - между 1100 и 1400 м н. в. Интересна особеност на резервата са съобществата на Елата, които заемат трето място по големина и са разположени между 1100 и 1400 м н. в. Съобщества образува и черният бор в ниските и скалисти части.

От интересните животински видове на първо място трябва да се спомене дивата коза (*Rupicapra rupicapra*), една от причините за обявяване на резервата. Числеността ѝ и през 80-те години на XX в. е достигала около 100 индивида, но поради браконьерския лов в началото на 90-те години е поставена пред прага на пълно унищожение. Сега е останало малко стадо.

Във високите части навлиза и мечката (*Ursus arctos*). Срещат се дива свиня (*Sus scrofa*), сърна (*Capreolus capreolus*) и др. Скалните тераси на Стенето предлагат много места за гнездене на различни грабливи птици, но за сега не са проучвани. В горите могат да се видят обичайни видове, срещащи се в такива местообитания. От защитените земноводни е установен дъждовникът (*Salamandra salamandra*).

Резерватът е изключителна държавна собственост. Намира се на територията на две общини. Част от него се разполага на територията на община Брацигово, а останалата част е в община Пещера. Охранява се от РИОСВ – гр. Пазарджик. В него е забранена всякаква човешка дейност.

Резерватът имат ограничен туристически потенциал. Посещения в него са разрешени само по маркирани пътеки, определени съгласно чл. 17, ал. 3 от Закона за защитените територии (ЗЗТ). Резерватът може да служат като притегателен център за туристи, желаещи да се насладят на естествена съхранена природа.

Защитени местности (ЗМ)

Всичките пет ЗМ се разполагат изцяло на територията на община Брацигово, с изключение на ЗМ „Грамадите”, част, от която е в община Брацигово, а останалата част се намира на територията на община Пещера. Всички защитени територии попадат в обхвата на РИОСВ – гр. Пазарджик (табл. 2).

Таблица 2.

Наименование	Община	Площ, ха
Защитена местност Атолука	Брацигово	318,2
Защитена местност Виноще	Брацигово	148,1
Защитена местност Грамадите	Брацигово и Пещера	1323,6
Защитена местност Корията	Брацигово	27,5
Защитена местност Тъмра	Брацигово	604,1

На територията на общината има защитено дърво – вековно дърво «Бук», Д. Р. № 515 в с. Розово.

Има значителни пропуски в проучеността на защитените територии в обхвата на община Брацигово. В плана за действие към настоящата ОПООС и в *Приложение VII.2. (Pril.7)* се съдържат конкретни насоки и препоръки за необходимите бъдещи дейности по отстраняване на тези пропуски.

I.2.5.6. Защитени зони

На територията на община Брацигово са разположени част от защитените зони по директивата за птиците – Западни Родопи, код BG0002063 и Бесепарски ридове, код BG0002057 и част от защитените зони по директивата за хабитатите – Родопи-Западни, код BG0001030 и Бесепарски възвишения, код BG0000254.

Защитена зона «Родопи-Западни» включва слабо населен район с обширни иглолистни и смесени гори. Зоната е ключово място за опазване на мечката – без опазване на тази зона срещу фрагментация и засилване на човешкото влияние, бъдещото на цялата Рило-Родопска популация, включително и гръцката ѝ част, ще бъде застрашено.

Защитена зона «Бесепарски възвишения» е разположена в югозападната част на Тракийската низина в подножието на Родопите. Мястото обхваща ниски варовити безлесни хълмове и съседните открити пространства на запад до пътя за Пещера, на изток до река Въча. Северна граница е река Марица, а южната преминава през землищата на селата Радилово, Бяга и Козарско и достига град Кричим. В територията на мястото попадат и рибарниците до село Триводици. Бесепарските ридове са с надморска височина между 350 и 536 м. Около 90% от територията им е заета от калцифилни и топлолюбиви тревни съобщества и от обработваеми площи. Има отделни петна широколистни и смесени гори. Най-разпространените тревни съобщества са доминирани от белизмата (*Dichantium ischaetum*), поради факта, че видът е много издръжлив на паша, отгъпване и особено на ерозия. Малък процент от територията е заета от храсти и ниски дървета. Варовитите хълмове се характеризират със специфична растителност, което определя тяхното значение като убежище на редки, ендемични и реликтни видове. На хълмовете расте един локален ендемичен растителен вид – текирската мишорка (*Gypsophila tekirae*). От бозай-

ниците лалугерът (*Spermophilus citellus*) заслужава особено внимание, тъй като представлява основен хранителен ресурс за хранещите се тук дневни грабливи птици, някои от които много редки и застрашени.

Защитена зона «Западни Родопи» включва по-високата западна част на Западните Родопи с най-представителните псевдобореални иглолистни гори, уникални за Европа. Северната граница следва линията Велинград-Ракитово-Батак-Пещера. Най-голяма площ заемат горите от бял бор (*Pinus sylvestris*), следвани от смърча (*Picea abies*). По малки по площ са еловите (*Abies alba*) и буковите (*Fagus sylvatica*) гори. Срещат се също гори от черен бор (*Pinus nigra*) и издънкови гори от горун (*Quercus dalechampii*), трепетлика (*Populus tremula*) и зимен дъб (*Q. sessiliflora*). Около 10% от територията е заета от открити пространства – пасища и ливади, в които преобладават обикновената полевица (*Agrostis capillaris*), картъл (*Nardus stricta*) и др., както и на храсталачни съобщества. В Западните Родопи са установени 130 вида птици, основно гнездящи, от които 21 са включени в «Червената книга на Р. България» (1985). От срещашите се видове 43 са от европейско природозащитно значение. Мястото осигурява подходящи местообитания за 26 вида, включени в Приложение 2 от Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 23 са вписани в Приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Западните Родопи поддържат най-многочислената популация на глухаря (*Tetrao urogallus*) в България. Те са едно от най-ценните места в страната от значение за Европейския съюз за опазването на този вид, както и на лещарката (*Bonasa bonasia*), врабчовата кукумявка (*Glaucidium passerinum*), пернатоногата кукумявка (*Aegolius funereus*), козодоя (*Caprimulgus europaeus*), черния кълвач (*Dryocopus martius*), белогърбия кълвач (*Dendrocopos leucotos*) и на осояда (*Pernis apivorus*). Територията е една от най-значимите в Европа за опазване на популациите на червеногръдката (*Erithacus rubecula*), на чинката (*Fringilla coelebs*), на белогушия дрозд (*Turdus torquatus*), коса (*Turdus merula*), жълтоглавото кралче (*Regulus regulus*) и на черноглавото коприварче (*Sylvia atricapilla*). В територията на защитената зона попадат 3 големи язовира – «Доспат», «Широка поляна» и «Голям Беглик», както и стотици малки торфища.

В защитена зона «Бесапарски ридове» са установени 86 гнездящи видове птици, от които 15 са включени в «Червената книга на Р. България» (1985). От срещашите се видове 43 са от европейско природозащитно значение. Като световно застрашени са включени 2 вида. Зоната осигурява подходящи местообитания за 25 вида, включени в Приложение 2 от Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 22 са вписани в Приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Бесапарските ридове са от световно значение за опазването на застрашения от изчезване на планетата царски орел (*Aquila heliaca*) и е едно от най-важните места в България от значение за Европейския съюз за гнездящите тук полска бърбрия (*Anthus campestris*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), ловен сокол (*Falco cherrug*) и дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*). Тъй като мястото предоставя богата хранителна база, то поддържа значителни гнездови популации и на други видове грабливи птици като малкия креслив орел (*Aquila pomarina*), орела змияр (*Circaetus gallicus*), скалния орел (*Aquila chrysaetos*), сокола скитник (*Falco peregrinus*) и др. Видове, характерни за откритите тревни местообитания, като совоокия дъждосвирец (*Burchinus oedicnemus*), къопръстата чучулига (*Calandrella brachydactyla*) и други, също гнездят в района в значителна

численост.

Има значителни пропуски в проучеността на защитените зони на територията на община Брацигово. В плана за действие към настоящата ОПООС и в *Приложение VII.2. (Pril.7)* се съдържат конкретни насоки и препоръки за необходимите бъдещи дейности по отстраняване на тези пропуски.

I.2.6. Шум

I.2.6.1. Източници на шума

Един от нарастващите екологични проблеми в населените места е шумът в околната среда, причинен от автомобилния и железопътния транспорт, от промишлени дейности и от локални източници.

Автомобилен транспорт. Интензивният автомобилен трафик е основният фактор, който влияе върху акустичната среда на населените места. Автотранспортният шум е в пряка зависимост от интензивността на движението, от скоростта и структурата на транспортния поток, от пропускателната способност на пътните артерии, от възрастта на автомобилния парк, вида и качеството на пътната настилка.

Община Брацигово има сравнително добре изградена пътна мрежа, но категорията ѝ е ниска. Пътищата са от III и IV клас. След активните действия през последните три години на ръководството на община Брацигово състоянието на пътната инфраструктура е сравнително добро. Ремонтирани и реконструирани са основните пътища, което благоприятства акустичната среда в общината. Като слабост може да се отчете липсата на обходни пътища, поради което автомобилният трафик преминава през населените места.

Железопътен транспорт. Железопътният транспорт не оказва влияние върху акустичната среда на общината, тъй като железопътната линия е в края на гр. Брацигово и не засяга жилищните зони.

Промишлени източници на шум. Съгласно разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС) (обн., ДВ, бр. 74 от 13.IX.2005 г., в сила от 2006 г.), РИОСВ – Пазарджик е компетентният орган за оценка, управление и контрол на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения. През 2006 г. в списъка на промишлените източници на шум, подлежащи на контрол, на територията на община Брацигово, са включени четири предприятия. Те не създават акустичен дискомфорт на жителите, тъй като три от тях са разположени в промишлената зона на града.

Локални източници на шум и шум от битов характер. Важен по значение фактор, който влияе върху акустичната среда на населените места, е шумът, излъчван от заведенията за обществено хранене, увеселителните заведения, различни сервиси и авторемонтни работилници, разположени в непосредствена близост до жилищните сгради. В община Брацигово няма постъпили оплаквания от този тип шум от населението.

I.2.6.2. Население, подложено на въздействие

Подложеното на шумово натоварване население се определя чрез разработване на стратегическа карта за шума. Град Брацигово е най-голямото населено място в общината с около 4701 жители. Съгласно ЗЗШОС агломерациите с население под 100 000 жители не са задължени да разработят шумова карта, но могат да го направят при наличие на необходимост. Към настоящия момент това не се налага, тъй като шумът не може да бъде причислен към основните екологични проблеми на общината.

I.2.7. Зелени площи в населените места

I.2.7.1. Устройство на озеленени територии

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиха на населението. Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините, като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7 от 22.XII. 2003 г. за „Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони”. Озеленените територии в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, включително всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници;

Нормативите за площта на обществените озеленени площи за широко и специфично ползване в градовете в зависимост от тяхната големина са:

- а) за големи градове - 20 кв. м/жител;
- б) за средни градове - 18 кв. м/жител;
- в) за малки градове - 12 кв. м/жител;
- г) за много малки градове - 8 кв. м/жител;
- д) за всички села - 4 кв. м/жител.

Площта на терена за гробища за населените места се определя при спазване на следните нормативи:

- а) за големи градове - 2,70 кв. м/жител;
- б) за средни градове - 2,25 кв. м/жител;
- в) за малки градове - 2,05 кв. м/жител;

- г) за много малки градове - 1,30 кв. м/жител;
- д) за много големи села - 1,30 кв. м/жител;
- е) за големи села - 1,40 кв. м/жител;
- ж) за средни села - 2,90 кв. м/жител;
- з) за малки села - 4,00 кв. м/жител;
- и) за много малки села - 4,00 кв. м/жител.

I.2.7.2. Норматив за площта на обществени озеленени площи за широко и специфично ползване (табл. 3).

Таблица 3.

Населено място	Жители, бр.	Норматив, кв. м/жител
Брацигово	4546	8
Равногор	812	4
Розово	535	4
Жребичко	92	4
Исперихово	2051	4
Козарско	1009	4
Бяга	1464	4

Нормативите в община Брацигово не са осигурени.

Зелените площи не се поддържат в добро състояние. Наблюдава се нередовна паша и маршрути на домашни животни в зелените площи, безразборна сеч на паркова растителност, унищожаване на редки растителни видове с корените. Не са поддържани и зелените площи около реките. Трудната поддръжка на зелените площи е главно поради недостатъчност на финансовите средства, както и поради липса на Общинска наредба за изграждане и опазване на зелената система (виж I.2.7.7.) и на публичен регистър на зелените площи (виж I.2.7.8.).

I.2.7.3. Озеленени площи за широко обществено ползване

Основа на зелената система са озеленените площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от национално или общинско значение: паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове, лесопаркове.

В община Брацигово няма лесопаркове. Данни за наличността, площите и състоянието на останалите типове озеленени площи от тази категория на територията на общината са дадени в *Приложение VII.3.*

I.2.7.4. Озеленени площи за ограничено обществено ползване

Допълващи зелената система са озеленените площи за ограничено обществено ползване в имотите за жилищни зони, вилни зони, обществени, производствени, курортни и спортни сгради и комплекси. Няма данни за наличността, площите и състоянието им на територията на община Брацигово.

В община Брацигово няма вилни зони. Данни за наличността, площите и състоянието на останалите типове озеленени площи от тази категория на територията на общината са дадени в *Приложение VII.3*.

I.2.7.5. Озеленени площи със специфично предназначение

Озеленените площи със специфично предназначение са гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, зоопаркове, защитни насаждения.

В община Брацигово няма ботанически градини и зоопаркове. Данни за наличността, площите и състоянието на останалите типове озеленени площи от тази категория на територията на общината – гробищни паркове и защитни съоръжения (залесявания) – са дадени в *Приложение VII.3*.

I.2.7.6. Паметници на градинското и парковото изкуство

Според разпоредбите на Закона за устройството на територията паркове и градини с историческо значение и с характерно композиционно и естетическо изграждане се регистрират и се обявяват за паметници на градинското и парковото изкуство, които се устройват и опазват при спазване на нормативите и на Закона за паметниците на културата и музеите.

В община Брацигово няма паметници на градинското и парковото изкуство.

I.2.7.7. Общинска наредба за изграждане и опазване на зелената система

Според разпоредбите на Закона за устройството на територията Общинският съвет приема Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на общината.

Община Брацигово няма приета такава наредба.

Подадени са два проекта към Програма „Красива България” за озеленяване. Има проект към ПУДОС, както и други проекти, за използване на запустели земи (общинска собственост) за оформяне на зелени площи и градини.

В плана за действие на досегашния проект на ОПОС, изготвен от общинската администрация, е формулирана следната Мярка В: „От 2008г. до

2009 г. да се разширят и обновят съществуващите паркове и градини на територията на община Брацигово”:

- Дейност: разширяване и видово обновяване на парковете и градините.
- Задача: да се увеличат площите на парковете и градините в общината.
- Отговорник: общинската администрация.
- Начален / краен срок: 2008-2009 г.
- Финансиране: общински бюджет.
- Индикатор: процентно увеличение на площите.
- Ефект: по-големи площи на парковете и градините в общината.

I.2.7.8. Публичен регистър на озеленените площи

Според разпоредбите на Закона за устройството на територията кметът на общината организира съставянето и актуализирането на публичен регистър на озеленените площи, на дълготрайните декоративни дървета и на дърветата с историческо значение в общината. Достъпът до информацията, вписана в регистъра, се осъществява при условията и по реда на Закона за достъп до обществена информация.

Община Брацигово няма публичен регистър на зелените площи.

Посочените в *Приложение VII.3.* таблични данни за зелените площи на територията на общината трябва да се допълнят (за показателите, по които данни частично са липсвали към момента на изготвяне на настоящата ОПООС, по-конкретно за норми, състояние и преобладаващи видове растителност в някои от типове зелени площи), както и да се актуализират периодично. Данните ще бъдат от значителна полза при бъдещата инвентаризация на зелените площи за целите на ОПООС, подготовка на регистър и изготвяне на наредба.

I.2.8. Радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения

Естественият радиационен гама-фон е конкретна физична характеристика на околната среда, характерна за всеки пункт, област, регион. Той се формира главно от космичното лъчение, естествените радионуклиди, намиращи се в почвообразуващите скали, в атмосферата и водните басейни.

В резултат от периодичните наблюдения на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда в община Брацигово е установено, че стойностите на радиационния гама-фон варират от 0,20 до 0,3 $\mu\text{Sv/h.}$, който е характерния естествен гама-фон за този регион.

Специфичната активност на естествените радионуклиди в почви се сравнява с фоновите стойности, определени в резултат от дългогодишни наблюдения

и характеризират почвите в отделните области от страната, незасегнати от стопанска дейност.

За почвите в района на общината са установени следните активности на естествените радионуклиди:

Уран-238 - от 54,61 до 102 Bq/kg;

Радий-226 - от 62,75 до 84 Bq/kg;

Торий-232 - от 62,75 до 84 Bq/kg;

Калий-40 - от 699,39 до 850 Bq/kg;

Олово-210 - от 38,07 до 80,20 Bq/kg;

При оценката на получените данни не са констатирани надфоновы стойности на специфичната активност на естествените радионуклиди и варират в границите на характерните стойности за почвите в региона.

Широкият трансграничен ефект от радиоактивното замърсяване по време на ядрената авария в Чернобил се наблюдава и в нашата страна, като най-засегната е почвата в Южна България. Специфичната активност и динамика на техногенния радионуклид цезий-137, отложен в почвения слой в резултат от аварията се контролира ежегодно и за необработваемите почви на територията на общината варира от 93,56 до 229,98 Bq/kg.

Сравнено с данни от годините, непосредствено след аварията се наблюдава общо снижаване на специфичната активност на техногенния цезий-137, което се обяснява с глобалното му преразпределение при естествените миграционни процеси.

Не са наблюдавани радиационни параметри, различни от естествените, характерни за посочения район. На територията на община Брацигово няма изградени обекти и други антропогенни източници, явяващи се доказани замърсители, които допринасят за промяна в радиационната обстановка.

Необходимо е обаче да се извършва редовен контрол върху нивото на високочестотни радиоизлъчвания от базовите станции на мобилните оператори за съответствие с препоръчителните стойности на специфичния коефициент на поглъщане SAR (Specific Absorption Rate) съгласно нормите на Международната комисия за защита от нейонизиращи лъчения ICNIRP (International Commission of Non-ionizing radiation Protection).

ICNIRP е оторизирана да определя пределно-допустимите стойности на SAR за високочестотни радиоизлъчвания от мобилни приемно-предавателни устройства и наземни базови станции. За ЕС, както и за Япония, Бразилия и Нова Зеландия, пределно-допустимата стойност на SAR е 2 W/kg, усреднено към 10 гр жива тъкан.

Мощността на излъчване на антените на базовите станции е най-висока в порядъка между 30 и 70 м в посока фронтално срещу антената, в конус от 65° в хоризонтално направление и около 7° във вертикално направление. При мобилните телефони стойността на SAR за по-новите модели обикновено не превишава 1.3-1.5 W/kg, което е под разрешението от ICNIRP лимит. В законодателството на ЕС по отношение на мобилните комуникации са приложими и

трябва да се спазват Директивите RE&TTE 99/5/EC, EMC 89/336/EC и LVD 73/23/EEC.

I.2.9. Управленски, икономически и финансови данни и информация

I.2.9.1. Финансов анализ

Финансовото състояние на дадена община е функция на икономическата база, факторите на средата и качеството на управлението на съответната територия във всички негови аспекти. За целите на настоящата програма е от съществено значение възможността и способността на местната власт да генерира финансови ресурси, които да осигурят изпълнението на планираните проекти и дейности в областта на опазване на околната среда. Известно е, че от 2003 г., когато стартира фискалната децентрализация в страната, независимостта на общините от държавното субсидиране и трансфери все повече нараства, с което се увеличават и нормативните и оперативните възможности за генериране на собствени приходи (сбор от данъчни и неданъчни приходи). В табл. 4. са представени основни показатели за финансовото състояние на община Брацигово за 2006 г. и 2007 г.

Таблица 4.

Индикатор	2006 г.	2007 г.	Средна стойност за страната - 2006 г.	Средна стойност за страната - 2007 г.
Държавни трансфери, лв.	1 971 612	2 755 009	5 913 746	6 431 738
Собствени приходи, лв.	1 579 536	1 020 163	5 057 343	7 340 640
Отношение на собствените приходи към държавните, %	80	37	86	114
Собствени приходи на 1 жител по настоящ адрес, лв.	148, 26	96, 84	174	254
Данъчни приходи, лв.	188 442	159 336	1 380 916	1 942 103
Дял на данъчните приходи от собствените, %	11,9	16	27	26
Неданъчни приходи, лв.	1 391 094	860 827	3 676 427	5 419 471
Дял на неданъчните от собствените, %	88	84	73	74
Приходи от такси, лв.	278 595	303 480	1 603 702	2 117 348
Дял на таксите от неданъчните приходи, %	20	35	44	39

Данните от табл. 4 разкриват обезпокоителни резултати за отношението на собствените приходи към държавните трансфери на община Брацигово, което е индикатор за финансова автономност. Собствените приходи на общината спрямо държавните рязко намаляват в процентно отношение през 2007 г., докато на национално ниво се регистрира увеличение. Вероятна причина за

наблюдавания спад на собствените приходи спрямо държавните се дължи на високата реализирана продажба на нефинансови активи през предходната година, възлизаща на 929 299 лв. и на увеличението на държавните трансфери с 783 397 лв. за 2007 г. По-долу ще се обърне специално внимание на ролята на неданъчните приходи за общото финансово състояние на общините. Спадът в дела на собствените приходи спрямо държавните неминуемо рефликтира и върху показателя „собствени приходи на 1 жител по настоящ адрес”, който бележи спад от 51,42 лв. за 2007 г. Колебливото поведение на собствените приходи спрямо държавните е показател за по-скоро краткосрочна финансова независимост на общината.

За разлика от нестабилната финансова автономност на община Брацигово, данните за нейния капацитет за генериране на собствени приходи (дяловете на данъчните и на неданъчните приходи в собствените) се доближават до средните стойности на страната. Въпреки това, високият дял на неданъчни приходи, който е с 10% повече от средните стойности за страната, буди известно притеснение за финансовата стабилност на общината. Това се дължи на факта, че част от неданъчните приходи са с твърде променлива и непредсказуема стойност (тук попадат приходите от продажба на финансови и нефинансови активи) и често те са временни и нетрайни, което се отразява и на финансовата позиция на общината, както е посочено по-горе. Изключение от временния ефект на неданъчните приходи правят приходите от такси, които за 2007 г. имат ръст от 5% спрямо неданъчните приходи на общината, докато на национално ниво същите бележат средно намаление от 5%. С 55% дял от приходите от такси за 2006 г. се явява таксата „битови отпадъци” при средна стойност за страната - 64%. През 2007 г. се регистрира увеличение с 5% на приходите от разглежданата такса в община Брацигово, докато на национално ниво се наблюдава спад от 3%. Средният размер на такса „битови отпадъци” за един жител в община Брацигово през 2006 г. е много под средната стойност за страната (35 лв.) и възлиза на 14 лв., а през 2007 г. нараства до 17 лв, макар да остава далече под средната стойност за страната (44 лв.). Ръстът от 3 лв. не произтича от увеличение на размера на таксата, а от нарастване на абсолютната стойност на приходите от тази такса, което от своя страна е вероятно да се дължи на преразпределение на икономическите субекти, които я заплащат. Приходите от тази такса покриват основните разходи (заплати на персонала, осигурителни вноски, издръжка, закупуване на нови съдове за твърди битови отпадъци, поддръжка на наличната техника и др.) по дейност „Чистота”.

Друг съществен индикатор за нивото на финансовото състояние на общините и възможността им за осигуряване на собствени приходи е интегралната оценка на техния кредитен потенциал. Кредитният потенциал е и основен критерий за допустимост на общините до финансово подпомагане от Фонда за органите на местно самоуправление (ФЛАГ). Детайлна методология за неговото изчисление е публикувана на интернет страницата на МРРБ. В зависимост от своята интегрална оценка на кредитния потенциал общините в страната формират три групи. Община Брацигово попада във втората група общини (53% от общините попадат в тази група) и се нарежда под номер 93 от 264 с интегрална оценка за кредитен потенциал 5.35%. Тази оценка показва, че общината разполага с ограничен свободен паричен ресурс, с който да поеме текущи задължения за обслужване на кредит, което я прави силно зависима от

влиянието на външни фактори на средата, като например глобална финансова криза и намаляване на темповете на икономически растеж в страната.

Ясно е, че приходните данни, оказващи влияние върху финансовото състояние на община Брацигово, се доближават до средните за страната. Това до голяма степен е валидно и за разходната част на бюджета на общината за 2006 и 2007 г. Обект на анализ представляват разходите, свързани с околната среда, които са сбор от разходи за водоснабдяване и канализация, озеленяване, чистота и други дейности по опазване на околната среда, съгласно параграфи на Единната бюджетна класификация. За 2006 г. тези разходи възлизат на 13% от всички разходи при 17% средна стойност за страната. За 2007 г. разходите за околна среда на община Брацигово като дял от всички разходи се увеличават, достигайки 20% при среден спад от 3% за страната, което е показател за общината за висока институционална ангажираност по въпросите на околната среда.

В заключение би могло да се подчертае относително стабилното финансово състояние на община Брацигово, което се характеризира с данни, близки до средните за страната. Колебливото поведение на собствените приходи спрямо държавните трансфери обаче е показател за неустойчива финансова независимост на общината. В дългосрочен план, тя би могла да се задълбочи поради по-изразена зависимост от външни фактори на средата и ограничен свободен паричен ресурс, с който да поеме текущи задължения за обслужване на евентуален кредит.

1.2.9.2. Икономически анализ

Промишлеността е водещ отрасъл, който определя икономиката на община Брацигово. Въпреки това, реструктурирането на отрасъла през последните години се отразява особено неблагоприятно на промишлените и на преработвателните предприятия. Причините за това състояние са изоставане в технологично отношение; недостатъчно инвестиции; висока себестойност на произвежданата продукция; ниска конкурентноспособност на международния пазар, намаляване на производителността и др. Действащите производствени фирми на територията на община Брацигово са 30 на брой. Голяма част от тях са строителни фирми, които функционират на територията на страната и в чужбина. Основните продуктови производства от промишлеността на общината по отрасли са шивашката, дървообработващата, хранително-вкусовата, обработката на кариерни материали и минерални суровини, строителството.

На територията на община Брацигово са налице благоприятни природни условия за развитието на растениевъдството и животновъдството, като подотрасли на селското стопанство. Обработваемата земя е близо половината от територията на общината. Преобладаващ дял са частните земеделски стопанства. Главният поминък на селското население от общината е свързан с картофопроизводството, зеленчукопроизводството и отглеждането на лозови, розови, овощни и други насаждения.

Животновъдството е вторият важен подотрасъл на селското стопанство в общината. Релефът и климатът на община Брацигово благоприятстват развитието на животновъдството и то предимно на високопланинското животновъдство. Същевременно намалената покупателна способност на населението

влие негативно върху развитието на отрасъла. Това води до намаление на броя на животните и съответно на животинската продукция, включително и на птицевъдството, въпреки че има условия за неговото развитие. На територията на общината липсват ферми за животни. Единственият отрасъл в животновъдството, който бележи бавен ръст е пчеларството. Това се дължи на ниските първоначални инвестиции, относително лесното отглеждане и рентабилността при пласмент на продукцията. Слабите страни в сектора на животновъдството в общината е липсата на преработвателни предприятия, неконкурентноспособно производство, недобра развъдна дейност.

Подобно на много други общини от региона туризмът е най-перспективният икономически отрасъл на община Брацигово, който все още не е разработен достатъчно ефективно. Възможностите са свързани с доизграждане и благоустрояване на туристическата инфраструктура, активна промоция на общината, благоустрояване и адекватно експониране на културно-историческите обекти, разработване на минералните извори, разширяване на културния календар, разработване на съвместни туристически продукти със съседни общини.

1.2.9.3. Анализ на управлението

В управлението на дейностите по опазване на околната среда участват редица институции, чиито отговорности и правомощия са разписани в отделни закони, нормативни актове и правилници в зависимост от вида дейност. Кметът на община има немалко отговорности по управление на дейностите по опазване на околната среда. На местно ниво е създадена постоянна комисия „Териториално развитие, комуникации и околна среда“ към Общинския съвет. В общинската администрация на Брацигово са назначени двама специалисти, работещи в областта на околната среда: ст. експерт “Екология, здравеопазване и социални дейности”, и ст. Специалист „Чистота”. Община Брацигово предоставя традиционните местни услуги, свързани с околната среда: третиране на отпадъци, ВиК и пречистване на отпадъчните води, озеленяване и чистота в населените места. Предоставянето им се извършва на основата на наредби, приети от Общинския съвет. Дейността по управление на отпадъците, включваща сметосъбиране, сметоизвозване, депониране и контрол на отпадъците, формирана на територията на общината, се осъществява от звено „Чистота”.

Община Брацигово е разработила следните няколко стратегически документа, отнасящи се до околната среда, с което показва активна ангажираност по дейности и инициативи от екологично значение: Зелена програма, годишна програма за управление на аспектите на околната среда, както и правилник за реда и начините за огласяване на информация за околната среда на общината – една от малкото общини в страната, приели подобен правилник. Общинското ръководство е подписало и декларация за политиката по качеството, околната среда и информационната сигурност.

Управлението на дейностите, свързани с компонентите на околната среда – въздух, води и почви, се извършва под превантивния, текущия и оперативния контрол на РИОСВ – Пазарджик.

Водните ресурси на общината, които са публична държавна собственост, попадат в Източнореломорския район и тяхното управление се поема от Басейнова дирекция - Пловдив и регионалното ѝ бюро в Пазарджик.

Управлението на дейностите, свързани с горския фонд, се осъществява от Регионално управление на горите – гр. Пазарджик.

Община Брацигово членува в следните регионални сдружения на общини: сдружение на Родопските общини, местна инициативна група между община Крчим и община Брацигово,

В гр. Брацигово функционират общински радиовъзел и една кабелна телевизия. Издава се местен вестник „Априлци”. Кметството с. Равногор е един от първите членове на „Българска асоциация за алтернативен туризъм”. На територията на общината функционират две неправителствена организация – „Център за устойчиво развитие на община Брацигово” и „Гражданско сдружение Авангард“ .

I.2.10. Демографски и социално-икономически данни и информация

I.2.10.1. Демографски фактори

Територия и население. Територията е 229 425 дка, като най-голям е делът на горските земи – 121 312 дка, следван от земеделските земи – 82 981 дка. Липсват производства от отраслите на тежката индустрия (табл. 5).

Таблица 5. Територия на община Брацигово

Площ, дка	Общо територия	Земеделска общо	Горска	Населени места и други урбанизирани територии	Водни течения и водни площи	За добив на полезни изкопаеми	За транспорт и инфраструктура
Брацигово	229 425	82 981	121 312	6528	4438	13 034	1132

Населението на община Брацигово е 10 654 души и е разпределено на територията на един град и шест села. Гъстотата е 46,4 човека/ кв. км, т. е. 1,49 пъти по-малка в сравнение със средната за страната, която е 69,2 човека/ кв. км. Съотношението между градското и селското население е приблизително наполовина, с лек превес на селското население. Това може да се окаже проблематично с оглед на осигуряването на основните услуги, свързани с отпадъци, водоснабдяване и канализация.

Липсва публично достъпна статистическа информация на ниво община например за разпределение на населението на общината по населени места.

Миграция и естествен прираст. Тенденцията на бавно намаляване на населението, основно поради миграция, е устойчива. Както в цялата страна, така и в община Брацигово миграционните движения на населението проявяват колебания и са продиктувани преди всичко от икономически причини.

Наблюдава се тенденция към завръщане в селата на хора в пенсионна възраст, които са живеели в по-големите градове на Пазарджишка област и на страната, и предпочитат селския начин на живот. Общината има отрицателен естествен прираст на населението (-89) и отрицателен механичен прираст (-56).

Заболеваемост. Липсва на целенасочено събирана информация за заболеваемостта (епидемиологични изследвания).

Възрастова структура. Съотношението на хората над 65-годишна възраст спрямо 0-14-годишните е 170,2 %, и е по-голям в сравнение със средния за страната – 128,4 %. Съотношението между 0-14-годишните и спрямо 15-64-годишните, а именно хората в трудоспособна възраст, е 20,4%, т. е. близък до средния за страната - 19,4 %. Населението в подтрудоспособна възраст е 14,52%, 56,88% са в трудоспособна възраст и 28,59% са в над- трудоспособна възраст.

Сезонни посетители в територията. Характерно е оформянето на две курортни селища, които са населени предимно през лятото – сезонно натоварване в определени точки и то концентрирано в неголеми територии. Има значителен брой малки вилни постройки, концентрирани предимно в две летовища/вилни зони, които нямат съоръжения за пречистване на отпадъчни води. Изразена е вътрешната миграция – през лятото голяма част от градското население се изнася във вилните зони, което води до сезонно натоварване в определени точки, които нямат инфраструктура за постоянно живеене. Определени малки територии са натоварени с интензивен автомобилен поток, което е заплаха за биоразнообразието. Необходими са схеми за мониторинг и управление на туристическия поток – като обем и профил, за съотношение на външни посетители (колко, къде отиват и какво правят) и вътрешни (от града към вилите) (табл. 6). Необходимост от управление на отпадъците във всички аспекти, включително и отпадъци от шивашката промишленост.

Таблица 6.

Райони за планиране, области и общини	Средства за подслон ¹	Легла	Легла - денонощия	Реализирани нощувки		Пренощували лица		Приходи от нощувки	
				Общо	Включително чужденци	Общо	Включително чужденци	Общо	Включително чужденци
				брой				лева	
Брацигово	1	54	18 060	1616	15	1272	5	57 997	210

I.2.10.2. Социално-икономически фактори

Средногодишен доход на човек от населението. Няма публично достъпна статистическа информация на ниво община за средногодишен доход на човек от населението.

Относителен дял на разходите за заплащане на такси за услуги по третиране на отпадъци и ВИК от средногодишни доходи. Налични са единствено данни за изразходваните средства за дейностите по управление на ТБО по населени места (табл. 7 и 8).

Таблица 7.

№	Населено място	Жители, бр.	2005 г.	2006 г.	2007 г.
1	гр. Брацигово	4546	53 644	76 000	76 000
2	с. Равногор	812	14 678	19 000	19 100
3	с. Розово	535	8 670	11 200	7 200
4	с. Жребичко	92	4 900	6 400	6 900
5	с. Исперихово	2051	17 630	23 500	17 800
6	с. Козарско	1009	10 875	16 500	16 800
7	с. Бяга	1464	15 293	22 100	24 200

Таблица 8.

№	Показател	2005 г.	2006 г.	2007 г.
1	Общински бюджет, лв.	2 583679	3 367 528	4 832 392
2	Общински бюджет от собствени приходи, лв.	985 097	1 393 186	2 077 383
3	Събрана такса „смет” в общината, лв	149 677	153 352	181 337
4	Относителен дял/на такса смет в общинския бюджет, %	2,9	4,8	7,2
5	От собствени приходи, %	0,43	0,82	1,31

Подходна диференциация. Липсва на публично достъпна статистическа информация на ниво община.

Размер на средната работна заплата. Няма публично достъпна статистическа информация на ниво община за размера на средната работна заплата.

Заетост. Безработицата в община Брацигово е 12,88 %, което е 1,41 пъти повече от средната за страната, която е 9,12 %. Безработните в трудоспособна възраст продължават да заемат най-голям дял сред регистрираните безработни, а регистрираните младежи до 29-годишна възраст намаляват дяла си спрямо всички регистрирани, което е обнадеждаващ факт.

Промислеността е отрасъл, който определя икономиката на общината. Сериозно свиване на местно ниво има в почти всички отрасли на икономиката. Тенденцията от последните години е към нарастване на дела на малките фирми в преработващата индустрия, търговията и услугите. Увеличава се и средно-списъчният състав на заетите в малките фирми от преработващата индустрия.

Основните промишлени отрасли, развивани в община Брацигово, са: шивашка промишленост, дървообработваща промишленост, хранително-вкусова, обработка на кариерни материали и на минерални суровини, строителство.

Земеделските стопани са се специализирали в производството на зеленчуци – ранно, средноранно и късно отглеждане на картофи в подпланинските и планинските райони. Възражда се отглеждането на маслодайната роза. Етеричномаслените култури (лавандула, мента, бял риган), като по-малко трудоемки и с бърза възвращаемост, са обект на отглеждане в полупланинската част на общината. Земеделските стопани са специализирани и в областта на овощарството – яблкопроизводство, ягодопроизводство в равнинната и в полупланинската част, зеленчукопроизводство в равнината, а в планинския район – картофопроизводството.

Животновъдството е вторият важен подотрасъл на селското стопанство в общината. Релефът и климатът на община Брацигово благоприятстват развитието на животновъдството и то предимно на високопланинското животновъдство.

Липсва на публично достъпна статистическа информация на ниво община за заетост по отрасли.

II. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT)

Анализът на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите, е извършен в сътрудничество с широк кръг заинтересовани представители на местната общност в рамките на процес, организиран от изпълнителя и реализиран на територията на общината. Знанията и опитът на отделните секторни експерти, въввлечени в разработването на програмата, са били важни и осигурявали външния безпристрастен поглед при оценката на отделните фактори на средата. В тази част са описани силните страни (конкурентните предимства) на общината, като потенциал за бъдещо развитие, слабите страни, като негативни процеси, дефицити и тенденции, възможностите на външната среда, от които общината може да се възползва в бъдеще и заплахите, които могат да бъдат пречка за развитието, или да се превърнат в риск за реализация на програмата. На тази основа са идентифицирани и изведени посочените по-долу фактори на развитието в общината.

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Природни дадености (съхранена околна среда, резервати, природни забележителности) ▪ Богато биоразнообразие ▪ Шест защитени територии и части от 4 защитени зони ▪ Наличие на предварителен проект на програма за опазване на лечебните растения ▪ Липса на силно замърсяващи производства от индустрията ▪ Добър контрол на КАВ чрез РИОСВ - Пазарджик, която своевременно налага санкции на основните индустриални замърсители на въздуха в общината ▪ Относителна диверсификация на икономически дейности, което предполага балансирано ползване на природни ресурси (земя, пасища, гори) ▪ Обслужване на цялото население на общината от системата за сметосъбиране ▪ Наличие на система за разделно събиране на отпадъци от 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Амортизиран сграден фонд, публична собственост – енергийно неефективен ▪ Пренатовареност на определени малки територии с интензивен автомобилен поток като заплаха за биоразнообразието ▪ Липсва адекватна организация за събирането на отпадъци от извънселищните територии, които се посещават от туристи ▪ Няма предварително третиране на отпадъците преди депониране ▪ Липсват данни за строителните отпадъци в общината ▪ Липса на места за събиране на опасни отпадъци ▪ Лошо управление на водните ресурси и лошо техническо състояние на вътрешната водоснабдителна мрежа. Голям процент на загуби на вода по мрежата. Няма на координация между институциите ▪ Частично изградена вътрешна канализационна мрежа в оста-

<p>опаковки</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Пълноводност на р. Стара река дори и през сухия сезон ▪ Висок процент на изграденост на водопроводната мрежа в общината като цяло ▪ Висок процент на изграденост на вътрешната канализационна мрежа в 3 от населените места ▪ Наличие на напоителна система ▪ Наличие на сертификация на общинската администрация по ISO 14001 ▪ Подадени два проекта към Програма „Красива България” за озеленяване ▪ Проект към ПУДООС и други проекти за използване на запустели земи, явяващи се общинска собственост, за оформяне на зелени площи и градини ▪ Наличие на курортни селища 	<p>налите 3 населени места</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Липса на изградени пречиствателни станции за отпадъчни води и довеждащи колектори ▪ Голям процент от изградената инфраструктура за напояване е разрушена и негодна за ползване ▪ Нерегламентирана паша и маршрути на домашни животни в зелените площи ▪ Безразборна сеч ▪ Неподдържани зелени площи около реките ▪ Унищожаване на редки растителни видове с корените ▪ Недостатъчни проучвания и бази данни за горите, биоразнообразието, ЗТ и ЗЗ на територията на общината ▪ Унищожаване на популации и индивиди от ценни животински видове ▪ Липса на ПУ и ПД на защитените територии
<p style="text-align: center;">Възможности</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Финансов ресурс на секторните оперативни програми в периода 2007–2013 г. и ПРСР ▪ Достъп до нови технологии, ноу-хау и други ресурси ▪ Сдружаване с другите общини от регион Пазарджик - регионализиране на управлението на отпадъците съгласно Националната програма за управление на дейностите по отпадъците ▪ Прилагането на европейските/националните политики по опазването на околната среда на местно ниво ▪ Възобновяване на традиции и 	<p style="text-align: center;">Заплахи</p> <ul style="list-style-type: none"> • Забавяне на икономическия растеж вследствие на глобалната финансова криза • Забавяне на процеса на децентрализация на управлението в страната • Спиране на финансирането по оперативните програми • Забавяне на изграждането на регионалната система, респективно регионалното депо ▪ Трудна поддръжка на зелените площи поради недостатъчност на финансовите средства ▪ Нерегламентирано извличане от частни фирми на инертни

<p>активността на читалищата</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Обучение по ГИС, въвеждане и прилагане на ГИС ▪ Развитие на орнитоложки туризъм ▪ Популяризиране на богатото биоразнообразие в района чрез провеждане на обучителни програми ▪ Формиране на екологична култура сред местното население 	<p>материали от коритото на р. Стара река</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нерегламентирани инвестиционни интереси към ЗТ в общината
--	---

III. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Брацигово – община със съхранена и качествена околна среда, устойчиво използвани природни ресурси и активни граждани, грижовни за бъдещето. За тях промяната за по-добър живот е свързана с удовлетворяване на потребностите от работни места, храна, здравословни условия на живот, труд, отдих, образование, култура и личностна реализация. Своето хармонично развитие те виждат в съхраняването на горите, природата и биологичното разнообразие.

IV. ЦЕЛИ

На основата на тенденциите, очертани при анализа на средата и резултатите от SWOT анализа, са формулирани две генерални стратегически цели на общинската програма. Тези цели са резултат и на желаното състояние, което жителите на общината определят във визията за бъдещето. На основата на генералните стратегически цели са формулирани девет специфични стратегически цели (шест по цел 1 и три по цел 2), които са основата на плана за действие към програмата.

IV.1. ГЕНЕРАЛНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

1. Запазване на стойностите на показателите на компонентите на околната среда в общината. Община Брацигово разполага със съхранена природна среда, богато биологично разнообразие и относително добра диверсификация на икономическите дейности, обуславящи балансирано ползване на природните ресурси. Стратегическа цел в периода на реализация на програмата ще бъде запазването на компонентите на околната среда в състояние, което да гарантира стойности на показателите близки до настоящите, осигуряващи добро качество на средата за обитаване. Запазването на състоянието на средата може да се осигури, чрез реализацията на поредица от специфични цели, които да минимизират щетите върху природата вследствие на стопанската дейност и урбанизирането на територията.

2. Изграждане на институционален капацитет на местно ниво за ефективно управление на околната среда и въвличане на местните общности в процесите по нейното опазване и възстановяване. Интегриране на политиката по опазването на околната среда в секторните политики, чрез отчитане на екологичните изисквания при планирането на общинските инициативи, свързани с развитието на икономиката и средата за обитаване е разбиране от ключова важност, което трябва да се осигури от овластените субекти на местно ниво. За реализацията на подобна политика е необходим местен институционален капацитет, воля и широко въвличане на местните общности, както в етапа на формулиране на политики, така и в етапа на тяхната реализация. Постигането на тази цел ще подкрепи съществено и постигането на стратегическа цел 1.

IV.2. СПЕЦИФИЧНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Специфични стратегически цели към първа генерална стратегическа цел „Запазване стойностите на показателите на компонентите на околната среда в общината”.

1.1. Подобряване на качеството на атмосферния въздух

Въпреки че няма регистрирани концентрации на замърсявания на въздуха със стойности над пределно-допустимите, опазването на въздуха трябва да бъде една от целите на програмата, предвид на важността на този фактор на средата за опазване на здравето на хората и използването на природния потенциал на територията за стопанско оживление и просперитет. Дейностите в тази посока са насочени към намаляване на използването на енергоносители (основно в бита), които замърсяват атмосферата с ФПЧ и преминаване към по-широко използване на алтернативни горива, както и пестеливото им използване.

1.2. Подобряване на управлението на водните ресурси, чрез рехабилитация на съществуващата инфраструктура и изграждане на нова, с цел намаляване на загубите от вода, разумно ползване и опазване на водите

Остарялата водопреносна мрежа води до големи загуби на вода и неефективно ползване на ограничен ресурс, какъвто е водата. От съществена важност за осигуряването в бъдеще на добро качество за живот на местните обитатели е осигуряването на достатъчно по количество и качество вода за питейни и технологични нужди. Изграждането на канализационни мрежи, рехабилитация на съществуващите и изграждането на пречиствателни станции за отпадъчни води ще доведе до намаляване на замърсяването на повърхностните и на подпочвените води, на почвите и ще намали вредните емисии. Постигането на тази специфична цел, налага предприемането на комплекс от мерки и дейности, насочени както към осигуряването на проектна готовност за изпълнение, така и към търсене на адекватни източници за финансиране на обикновено капиталоемки водни проекти.

1.3. Ефективно управление на отпадъците, редуциране на количествата за депониране, чрез въвеждане на нови технологии за обработка, вторично използване и нова организация на управление

Ефективното управление на отпадъците спестява разходването на ограничени публични ресурси, подобрява облика на населените места и щади здравето на хората. Поради тази причина, общественият интерес от съвременно управление на отпадъците, включително ТБО е много висок. Очакванията в тази насока са особено високи в територии с богато природно наследство, ограничен индустриален интерес и възможност за развитие, главно в сектора на туризма, базиран на природните дадености.

1.4. Опазване на богатото биологично разнообразие на района, разумното и щадящо ползване на територията

Като елемент на природната среда, биологичното разнообразие трябва да има своето място в стратегията. Ограниченият потенциал за стопанска дейност на Родопите като цяло, изкушава да се посегне на нейното природно богатство за извличането на моментна стопанска изгода за ограничен кръг от субекти. Дейностите в рамките на тази специфична цел трябва да осигурят

именно запазването за бъдещите поколения на този ресурс и неговото разумно използване.

1.5. Устойчиво използване на почвите

Почвите, като невъзстановим природен ресурс, са важен фактор на природната среда, чието опазване осигурява тяхното качество и използване от идните поколения. Мерките по тази цел са адресирани към регулиране на пашата на територията на общината, превенция на пожари, наводнения и ерозия на почвения слой, както и към стимулиране на биологичното земеделие.

1.6. Подобряване на състоянието на зелените системи в урбанизираните територии

Изграждането на вътрешноградски паркове и зелени зони в населените места на общината ще оказва благотворно влияние върху редица от факторите на околната среда като качеството на атмосферния въздух, нивото на шума, ландшафта и води до ново качество на средата за живот и бизнес.

Специфични стратегически цели към втора генерална стратегическа цел „Изграждане на институционален капацитет на местно ниво за ефективно управление на околната среда и въвличане на местните общности в процесите по нейното опазване и възстановяване”.

2.1. Създаване на подготвени служители в местната администрация и в деконцентрираните звена на централната власт със знания и умения за планиране, реализация на дейности и компетенции по контрол на екологичната обстановка в региона

Капацитетът на администрацията от различните нива на управление е ключов фактор за успешна политика при опазването на околната среда. Създаването на мотивация в служителите за непрекъснато повишаване на знанията и възможността за тяхното прилагане ще намали текучеството в администрациите и ще осигури капацитет на институциите, за прилагане на политики и мониторинг на дейностите по опазване на околната среда.

2.2. Въвличане на обществеността при осъществяване на дейности по мониторинг и активното им сътрудничество в реализацията на мерки, насочени към опазване на природната среда и биоразнообразието

Широкото участие на обществеността и на местните заинтересовани страни в процеса на опазване и възстановяване на компонентите на околната среда е важно условие за постигане на целите на програмата. От една страна, хората, живеещи в общината и институциите и организациите, са заинтересовани и са ползватели на ресурсите на природата, но от друга страна, те са основният източник на заплахи за състоянието на околната среда. Затова тяхната информираност, образованост, разбиране за причините и начините на опазване и мотивирането им за участие са от изключително значение за постигане на целите на програмата. Предприемането на планирани и целена-

сочени дейности за осигуряване на това разбиране и участие е необходимо за самия процес на прилагане на програмата.

Дейностите в тази насока трябва да включат както информационни кампании така и обучение за НПО и активни граждански групи, които да бъдат въвличани чрез различни форми на участие.

2.3. Координация на усилията между местните власти и контролните органи, отчитащи екологичните параметри на околната среда, които са на различно подчинение

Прилагането на общинската програма за опазване на околната среда не може да се осъществи изолирано, без координация и партньорство с централните и регионалните институции и съседните общини. Поради това е необходимо да се предвидят конкретни мерки за поддържането на контакти, общи планове за действие в кризисни ситуации, механизми за информираност и сътрудничество.

IV.3. ПРИОРИТЕТИ

За определяне на приоритетите на програмата са идентифицирани три основни критерия, които имат пряка връзка с аспектите на устойчивото развитие:

1. Висока степен на застрашеност или риск за компонентите на околната среда. Този критерий се прилага, когато има риск, че невземането на мерки може да доведе до безвъзвратна загуба на определени качества или елементи на природната среда.

2. Висока степен на застаршеност или риск за здравето на населението. Този критерий се отнася до въздействия върху водата или въздуха, които пряко или косвено в краткосрочен или дългосрочен план могат да застрашават здравето или живота на населението от общината.

3. Осигуряване на икономически ползи за местните хора. Този критерий е свързан с възможността планираните дейности да допринесат за подобряване на икономическото положение на местните хора. Като приоритетни се избират такива дейности в плана, които могат да осигурят и допълнителни ползи за местната икономика.

Към тези три основни критерия се добавя и четвърти - ресурсна осигуреност на дейностите. Когато се планират като приоритетни определени дейности, необходимо е да се вземе в предвид и тяхната реалистичност. Ако общината няма собствени ресурси и не могат да бъдат идентифицирани реалистични източници на финансиране, дейностите не могат да попаднат сред приоритетните. Това се отнася не само за финансовите, но и за човешките и институционалните ресурси, необходими за изпълнението на определените дейности.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ДЕЙНОСТ	ЗАДАЧА	ОТГОВОРНИК	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ Възможни източници/ необходими средства	СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ	
					ИНДИКАТОР	ЕФЕКТ
Генерална стратегическа цел 1						
Запазване стойностите на показателите на компонентите на околната среда в общината						
1.1 Подобряване качеството на атмосферния въздух						
1.1.1. Анализ на финансовите възможности и нуждите по отношение на КАВ и шума	Избор на мерки по КАВ на база “разход-полза”	Кмет на Община	Средата на 2010г.	Общински бюджет 5 000 лева	Извършен и публикуван анализ	Възможност за изпълнение на предвидените по-надолу мерки
1.1.2. Установяване на основните източници на замърсяване, масовите им потоци, и вида на замърсителите	Разполагане на мобилна станция за контрол на КАВ	РИОСВ Пазарджик, ИАОС, Общинска администрация	2010	Държавен бюджет	Разположена и действаща мобилна станция за контрол на КАВ и шумовото замърсяване	Установени основните източници на замърсяване, масовите им потоци, и вида на замърсител
1.1.3. Повишаване на енергийната ефективност на публичните сгради и	1. Спечелен	1. Общинска	2009 -	Красива България,	1.Намалено	1.Намалено

намаляване на количеството вредни емисии в атмосферата.	проект за саниране на три обществени сгради; 2. Разработване на проекти, включващи други обществени сгради	администрация Дирекция “Специализирана администрация “ 2. Общинска администрация Дирекция “Специализирана администрация	2011 2009-2011	ОПРР, 100 000 лв. Общински бюджет 5 000 лв.	енерго-потребление 2. Подаден проект	количество вредни емисии; 2. Финансиран проект
1.1.4.Насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници (слънчеви колектори)	Разработване на проекти за подгряване на вода в публични сгради.	1. Общинска администрация Дирекция “Специализирана администрация НПО	2009-2011	Общински бюджет Красива България 1 000 000 лв.	Подаден проект	Финансиран проект
1.2. Подобряване управлението на водните ресурси, чрез рехабилитация на съществуващата инфраструктура и изграждане на нова, с цел намаляване на загубите от вода, разумно ползване и опазване на водите						
1.2.1. Подобряване нивото на базова информация, вкл. и ресурсно осигуряване, в част “Води” на ОПООС	1. Допълване на анализа в част “Води” на ОПООС; 2. Използване на данни от	Общинска администрация чрез ВиК	2009	Общински бюджет 1 000 лева	Проведени необходимит е проучвания	Подобрено нивото на базова информация в част “Води” на ОПООС, което ще позволи ефективното провеждане на набелязаните по-

	НАСЕМ; 3.Идентификация на източниците на замърсяване					долу мерки
1.2.2.Подмяна на вътрешноселищната водопроводна мрежа	Разработване на проекти	Общинска администрация Дирекция “Специализирана администрация “	2009-2011	Общински бюджет САПАРД 500 000 лв.	Подаден поне един проект	Спечелен проект
1.2.3. Ремонт на амортизирана канализационна мрежа и изграждане на нова, особено в населените места, които се намират в близост до чувствителни екосистеми и защитени територии	1. Локализиране на тези участъци и разработване на план за почистване	“Инфрастрой” ЕООД Брацигово	2010 2013	Европейски фондове Бюджет на фирмата 2 000 000 лв.	Разработен план	Намаляване на течове и замърсяване на подпочвените води
1.2.4. Подготовка за изграждане на нови ПСОВ за населени места	1. Разработване на проект	Общинска администрация Дирекция “Специализирана администрация “	2010 2013	ОП “ Околна Среда” Общински бюджет 1 000 000 лв.	1. Подаден поне един проект	1. Финансиран
1.2.5. Възстановяване на напоителни системи	1. Локализиране на тези участъци и разработване на план за почистване;	Общинска администрация Воден синдикат в Бяга;	2010 2013	Общински бюджет 10 000 лв.	1.Разработен план;	1. Възстановени напоителни системи

1.2.6. Създаване на местни структури – сдружения или неформални групи- за изграждане на мини биологични ПСОВ (особено в зоните на повишен туристически интерес) дъждовни системи или кладенци за домашното земеделие	Анализиране на нуждите	Общинска администрация, НПО	2011	ОПОС, ПУДООС, НПРСР 1 000 000 лв.	Изградени мини ПСОВ	Намалени биологични отпадъци
1.3. Ефективно управление на отпадъците, редуциране на количествата за депониране, чрез въвеждане на нови технологии за обработка, вторично използване и нова организация на управление						
1.3.1. Разделно събиране на отпадъците	Постепенно въвеждане на схеми за останалите населени места	ЕКОПАК	2009 2010	Корпоративно финансиране	Въведени схеми	Оползотворяване на отпадъците, намален обем за преработка
1.3.2. Увеличаване на видовете отпадъци, събирани с цел рециклиране и повторна употреба.	Анализиране на нуждите и изграждане на сътрудничество със съседни общини	Общинска администрация	2010 2013	Общински бюджет 20 000 лв.	Изяснени нужди	Намален обем на отпадъците, по малко средства за депониране
1.3.3. Включване в системата за събиране на отработените масла, акумулатори и автомобилни гуми	Изграждане на площадка на територията на общината съгласно закона	ОбС- Комисия по Териториално развитие, комуникации и околна среда	2010 2013	Общински бюджет, ОПОС, ПУДООС, НПРСР 10 000 лв.	Изградена площадка	Намаляване на риска от замърсявания

1.3.4. Въвеждане на система за третиране на излезли от употреба битови домакински електроуреди и електронна техника	Популяризиране на започната инициатива и изграждане на площадка за събиране на тези отпадъци	Общинска администрация	2009 2010	НПРСР, ПУДООС, общински бюджет 10 000 лв.	Изграждане на площадка за събиране на тези отпадъци	Намаляване на риска от замърсявания
1.3.5. Въвеждане поетапно на фамилно компостирането на биоразградими отпадъци	1.Изграждане на фамилно компостиране на територията на цялата община чрез разработване на проекти	1.Заинтересовани страни 2. Кметове по населени места 3. Общинска администрация	2009 2010	Общински бюджет корпоративно финансиране 20 000 лв.	1.Изградена система за фамилно компостиране	Оползотворени отпадъци, съхранена среда
1.3.6. Намаляване на отпадъците от земеделие и дървопреработвателните предприятия	1.Изгарянето на тези отпадъци и добиване на биоенергия 2. Кампания за популяризиране и увеличаване на заинтересованите страни	1.Заинтересовани страни 2. Общинска администрация 3. Читалище	2010 2013 2010	ПУДООС, НПРСР ПУДООС, НПРСР 1 000 лв.	1.Внедрени технологии за производство на биоенергия 2.Проведени поне 3 кампании	Намалени отпадъци от земеделие и дървопреработка

1.3.7. Закриване на нерегламентираните сметища (селски депа) съгласно Наредба № 8 / 2004	Актуализация на ОПУДО и закриване на сметищата	Община ОбС	16.07. 2009	Общински бюджет ПУДООС 10 000 лева	Закриване на сметищата в срок	Изпълнени законовите изисквания
1.3.8. Привеждане на ОПУДО в пълно съответствие с изискванията на чл.16 и 31, ЗУО	Актуализация на ОПУДО	Община ОбС	2009	Общински бюджет 1 000 лева	Актуализирана ОПУДО	Пълно съответствие на ОПУДО с изискванията на ЗУО
1.4. Опазване на богатото биологично разнообразие на района, разумното и щадящо ползване в стопанския оборот на територията.						
1.4.1.Разработване и приемане на съвместни планове за управление на защитените територии, влизащи в границата на общината, както и други приоритетни обекти от мрежата на защитените територии, установяване на типовете местообитания.	1. Установяване на диалог с ДЛ; 2. Инициране създаването на Обществен съвет 3. Възстановяване на еко движение в общината	1. Община; 2. Заинтересовани страни; 3. Общината	2009 2009 2010 2010	Общински бюджет, ПУДООС, ОПОС 5 000 лв.	1. Проведени поне 2 срещи 2. Създаден Обществен съвет 3. Възстановено еко движение	Подобрено управление на защитените територии,
1.4.2. Предприемане на мерки за съхраняване, укрепване и възстановяване на ключови екосистеми, местообитания, видове и на генетичните им ресурси	1. Следене изпълнението на мерките , заложи в бъдещото разработване на планове за	1. Еколога на общината, НПО и туристически дружества	2009- 2010	ПУДООС, НПРСР	1. Участие в поне 3 разработени проекти по планираните мерки; 2. Проведени	Съхранено и възстановено би разнообразие

	<p>защитените зони;</p> <p>2. Информиране на обществеността и популяризиране на възможностите за устойчиво развитие;</p>			<p>ПУДООС, НПРСР</p> <p>10 000 лв.</p>	<p>поне 5 информационни кампании</p>	<p>Повишено разбиране</p>
<p>1.4.3. Осигуряване на достатъчни по площ и качество естествени убежища, зони за хранене, почивка, размножаване за организмите, обитаващи извън мрежата НАТУРА</p>	<p>1. Проучване на опит от други общини и инициране на идеи;</p>	<p>Общинска администрация, НПО</p>	<p>2010</p>	<p>Общински бюджет</p> <p>5 000 лв.</p>	<p>Проучен опит</p>	<p>Осигуряване на достатъчни по площ и качество</p>
<p>1.4.4. Проучване на необходимостта от почистване и поддръжка на важни природни обекти</p>	<p>1. Организиране на система за регулярно почистване;</p> <p>2. Контрол върху почистването на защитена зона ТЪМРА и летовище Атолука и др.;</p> <p>3. Организиране на почистващи акции, включващи различни местни</p>	<p>Общинска администрация и НПО</p> <p>2.ОбС - Комисия по териториално развитие, комуникации и околна среда</p> <p>3.Заинтересовани страни</p>	<p>2009</p>	<p>Общински бюджет</p> <p>ПУДООС</p> <p>10 000 лв.</p> <p>Общински бюджет</p> <p>1000 лв.</p> <p>Общински бюджет</p> <p>1000 лв.</p>	<p>1.Функционираща система за регулярно почистване</p> <p>2. Извършени поне на 3 проверки;</p> <p>3.Извършени 3 кампании</p>	<p>Почистени и поддържани природни обекти</p>

	групи					
1.4.5. Мониторинг на съществуващата туристическа инфраструктура и атракции с оглед опазване на околната среда	1. Разработване на система за мониторинг;	ОбС - Комисия по териториално развитие, комуникации и околна среда, НПО	2010	Общински бюджет 5 000 лв.	Система за мониторинг	Осъществен мониторинг
1.4.6. Администриране и интегрирано управление на туристическите услуги с оглед опазване на околна среда	1. Разработване на проект за изграждане на информационен център; 2. Обучение на специалисти за интерпретиране на местните природни обекти	1. Читалище „В. Петлешков” 2. Общината и др. заинтересовани страни	2010 2011	Европейски фондове 30 000 лв. ОПОС, НПРСР 20 000 лв.	1. Разработен проект 2. Обучени специалисти	Повишени приходи от туристическа дейност, опазена околна среда
1.5. Устойчиво ползване на почвите						
1.5.1. Регулиране на пашата	1. Разработване на система за контрол 2. Инициране създаването на Обществен съвет и изграждане на обществен	1. ОбС – Комисия по териториално развитие, комуникации и околна среда 2. НПО, читалище и др.	2009 2009	Общински бюджет 5 000 лв. Общински бюджет	1. Разработена система; 2. Създаден	Намалено опустиняване, запазени видове

	контрол;	заинтересовани		1 000 лв.	обществен съвет	
1.5.2. Превенция на пожари, наводнения и ерозия на почвената покривка	1. Проучване на нуждите; 2. Разработване на проекти, включващи дейности за превенция	1.Общинска администрация; 2.Общината и заинтересовани страни	2009 2009	Общински бюджет Общински бюджет	1.Идентифициран и нужди; 2.Разработени проекти	Намален брой пожари и наводнения
1.5.3. Опазване на плодородните земи	Оптимално устройствено планиране на територията	Общинска администрация и ОбС - Комисия по териториално развитие, комуникации и околна среда	2010	Общински бюджет	Устройствен план	Добре стопанисване на плодородните земи
1.5.4. Стимулиране на биологичното земеделие сред местното население	1.Информирание на обществеността 2.Разработване на пилотни проекти	1.Общинска администрация 2. Кметове по населени места и заинтересовани страни	2009 2010	Общински бюджет 1 000 лв.	1.Проведени поне 3 кампании 2.Разработени поне 2 проекта	Чисти почви
1.5.5. Подобряване на базовата информация по отношение на устойчивото ползване на почвите	Съставяне на регистър на местата и складовете, съдържащи негодни препарати	Общинска администрация	2011	Общински бюджет, ПРСР 20 000 лева	Наличен регистър и анализ	Подобрено състояние на базовата информация по отношение на устойчивото

	за растителна защита, потенциалните рискови обекти, производствени дейности, и анализ на състоянието им					ползване на почвите
1.6. Подобряване състоянието на зелените системи в урбанизираните територии						
1.6.1. Обновяване на съществуващите зелени площи	Разработване на проекти (ПУДОС)	Общинска администрация Дирекция “ Специализирана администрация “	2009 2010	Общински бюджет ПУДООС 10 000 лв.	Разработени проекти	Подобрено качество на средата
1.6.2. Организиране и въвеждане на системни кампании за озеленяване и залесяване	1. Организиране на периодични кампании 2. Практическо обучение на деца	Читалище „В. Петлешков”	2009	Общински бюджет 1 000 лв. Общински бюджет 10 00 лв.	1. Проведени поне три кампании; 2. Проведени поне 3 обучения на деца	Качествена среда за живот и отдих
1.6.3. Подобряване на системата за	1. Организиране на даването под наем	1. Общинска	2010	Общински	1. Работеща система за даване	Подобрено качество на средата за живот

<p>поддържане на зелените площи:</p>	<p>на необходимо оборудване за поддържане на зелените площи от населението;</p> <p>2. Озеленяване и включване на децата в озеленителни и образователни кампании</p> <p>3. Включване на речни тревни терени към парковете и местата за отдих</p>	<p>администрация Дирекция “ Специализирана администрация “</p> <p>2.НПО, Читалища</p> <p>3. Общинска администрация , Кметове по населени места</p>	<p>2009</p> <p>2011</p>	<p>бюджет 10 000 лв.</p> <p>ОПАК, ОПОС, Общински бюджет 1000 лв.</p> <p>ОПАК, ОПОС, Общински бюджет 10 000 лв.</p>	<p>под наем;</p> <p>2. Проведени поне 3 кампании;</p> <p>3.Включени речни терени</p>	<p>и отдих</p>
<p>1.6.4. Изготвяне и приемане на общинска Наредба за зелената система</p>		<p>Общинска администрация</p>	<p>2009</p>	<p>-</p>	<p>Изготвена и приета Наредба</p>	

ГСЦ 2.

Изграждане на институционален капацитет на местно ниво за ефективно управление на околната среда и въвличане на местните общности в процесите по нейното опазване и възстановяване

2.1. Създаване на подготвени служители в местната администрация и деконцентрираните звена на централната власт със знания и умения за планиране, реализация на дейности и компетенции по контрол на екологичната обстановка в региона

<p>2.1.1. Обучена местна администрация и екипи по въпросите, свързани с управлението и опазването на околната среда, многофункционалното управление на горите и горските ресурси и развитието на екологосъобразни земеделски производства и услуги.</p>	<p>1. Обучение на специалисти за използване на ГИС; 2. Идентифициране на нуждите от обучение; 3. Обмен на добри практики от други общини; 4. Обучение за ефективна работа на ПЧП</p>	<p>Община</p>	<p>2010 2009 2010 2010</p>	<p>ОПАК, ОПОС, ОПАК, ОПОС, ОПАК, ОПОС, ОПАК, ОПОС,</p>	<p>1. Обучени поне 2 специалисти по ГИС; 2. Ясни нужди от обучение; 3. Установено сътрудничество със съседна община; 4. Реално създадено ПЧП</p>	<p>По добро качество на управлението на околната среда</p>
<p>2.1.2. Подобряване контролната дейност на общината за спазване на екологичното законодателство в три аспекта: превантивен контрол /планиране, информиране и профилактика/; текущ контрол /постоянно или периодично наблюдение както на състоянието на компонентите на околната среда,</p>	<p>Координиране дейността на контролиращите комисии</p>	<p>Община</p>	<p>2009</p>	<p align="center">-</p>	<p>Изградена система за координиране</p>	<p>Подобрена контролна дейност на общината</p>

така и на потенциалните източници на замърсяване и увреждане на околната среда;/ последващ контрол /за спазване изпълнението на издадените разрешителни, предписания, решения по ОВОС, мерки от различни планове за управление и т.н./.						
2.2. Въвличане на обществеността при осъществяване на дейности по мониторинг и активното им сътрудничество в реализацията на мерки, насочени към опазване на природната среда и биоразнообразието						
2.2.1. Максимално използване на възможностите на НПО да участват и да подпомагат контролната дейност на общината и реализацията на планираните дейности;	1. Стимулиране на ефективно публично-частно партньорство; 2. Организиране на кръгли маси и дискусии	Община, НПО и др.заинтересовани страни	2009 - 2013	-	Проведени поне 3 срещи с представители на ПЧ сектори;	Използвани възможности на НПО
			2009 – 2013	1 000лв.	2.Проведени поне 3 дискусии	
2.2.2. Подобряване и разширяване на условията за участие на НПО в процеса на вземане на решения за опазване на околната среда съгласно изискванията на нормативната уредба.	Стимулиране участието на НПО в комисии за решаване на проблеми за ОС	Община, НПО и др.заинтересовани страни	2009 – 2013	-	Проведени поне 3 дискусии	Подобряване и разширяване на условията за участие на НПО
2.2.3. Провеждане на информационни кампании и издаване на печатни материали .	1. Провеждане на регулярни пресконференции и с журналисти и срещи с НПО;	Община	2009 - 2013	Общински бюджет 2000 лв.	1. Проведени поне 4 пресконференции 2. Обучен и добре	Подобрена информираност

	2. Обучение на PR специалист на общината				работещ PR специалист на общината	
2.2.4. Информирание чрез медиите за политиката на общината относно дейностите по опазване на ОС	1. Увличане на местните медии в информационния процес; 2. Изготвяне на инфо материали, статии; 3. Създаване на рубрика за дейностите по Околна среда	Община и др. заинтересовани страни	2009 – 2013 2009 – 2013 2009 - 2013	Общински бюджет 1000 лв. Общински бюджет 1000 лв.	1.Участие на местните медии в поне 5 информационни кампании 2.Изготвени информационни материали 3.Създадена рубрика	Информирана общественост
2.2.5. Разпространяване на специализирани информационни материали , бюлетини и ръководства.	1. Организиране на тематични кампании за популяризиране на дейности	Общината, НПО и др.	2009 - 2013	Общински бюджет 5000 лв.	Проведени поне 4 тематични кампании	Разпространена специализирана информация

<p>2.2.6. Провеждане на програми за обучение с цел укрепване на капацитета на общностите по отношение на източниците на замърсявания, събирането и рециклирането на промишлените отпадъци и опаковките, предотвратяването на промишлените аварии</p>	<p>1. Разработване на проекти за обучение;</p> <p>2. Обмен на добри практики;</p>	<p>Общината</p>	<p>2009 - 2013</p>	<p>-</p>	<p>1. Разработени поне 3 проекта за обучение;</p> <p>2. Сключено споразумение за сътрудничество с др. общини</p>	<p>Укрепен капацитета на общностите</p>
<p>2.2.7. Насърчаване и техническа помощ на МСП, ферми за стартиране на инициативи за добиване и използване на енергията от биомаса;</p>	<p>1. Обучения;</p> <p>2. Информационни кампании</p>	<p>Заинтересовани страни</p>	<p>2009 - 2013</p>	<p>-</p>	<p>1. Проведени поне 2 обучения</p> <p>2. Проведени поне 2 кампании</p>	<p>Оползотворяване на отпадъците</p>
<p>2.2.8. Принос към прилагането на Националната Система за Мониторинг на Биоразнообразието (НСМБР)</p>	<p>1. Теренна работа</p> <p>2. Изпращане на попълнени полеви формуляри в ИАОС</p>	<p>НПО и отделни граждани, съвместно с ДЛС, ДГС и РИОСВ Пазарджик</p>	<p>2009 - 2013</p>	<p>Бюджет на НСМБР</p>	<p>1. Извършена теренна работа</p> <p>2. Изпратени попълнени полеви формуляри в ИАОС</p>	<p>Опазване и управление на биологичното разнообразие</p>

2.3. Координация на усилията между местните власти и контролните органи, отчитащи екологичните параметри на околната среда, намиращи се на различно подчинение

<p>Подобряване сътрудничеството и изграждане на устойчиви партньорски връзки и с компетентните власти на съседните общини с оглед координация и обединяване на усилията за мониторинг и контрол</p>	<p>1.Стимулиране на партньорство със съседни общини; 2.Обмен на добри практики за мониторинг и контрол</p>	<p>Община</p>	<p>2009</p>	<p>Общински бюджет 5 000 лв.</p>	<p>1.Проведени поне 3 срещи; 2.Приложени добри практики</p>	<p>Подобряване сътрудничеството</p>
---	--	---------------	-------------	--------------------------------------	--	-------------------------------------

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда на община Брацигово има продължителност пет години.

Началото на реализацията на програмата е април 2009 г., краят е декември 2013 г.

Програмата за опазване на околната среда в община Брацигово има отворен характер. Тя може да бъде допълвана и актуализирана, когато това е необходимо.

Програмата за опазване на околната среда на община Брацигово е съгласувана с РИОСВ-Пазарджик за необходимостта от подлагането ѝ на екологична оценка. Тя е приета с Решение 231 /26.03.2009 г. на Общинския съвет.

За изпълнението на програмата се сформира комисия, чиято основна функция е да отговаря за организацията и мониторинг на изпълнението на ОПООС. Членовете на комисията са представители на заинтересованите страни, участвали в работната група по разработване на програмата и други заинтересовани страни, като броят на членовете и начина на назначаване и оттегляне на членство ще бъдат отразени във вътрешния правилник за дейността на комисията.

Комисията заседава минимум три пъти годишно – в началото на годината за определянето на годишния план за действие, в средата на годината за междинен отчет на изпълнението и в края на годината за финален годишен отчет.

Кметът на община Брацигово ежегодно внася в Общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране.

Отчетите за изпълнението на Програмата за опазване на околната среда се представят за информация в РИОСВ.

Ежегодно се информира обществеността за изпълнението на програмата.

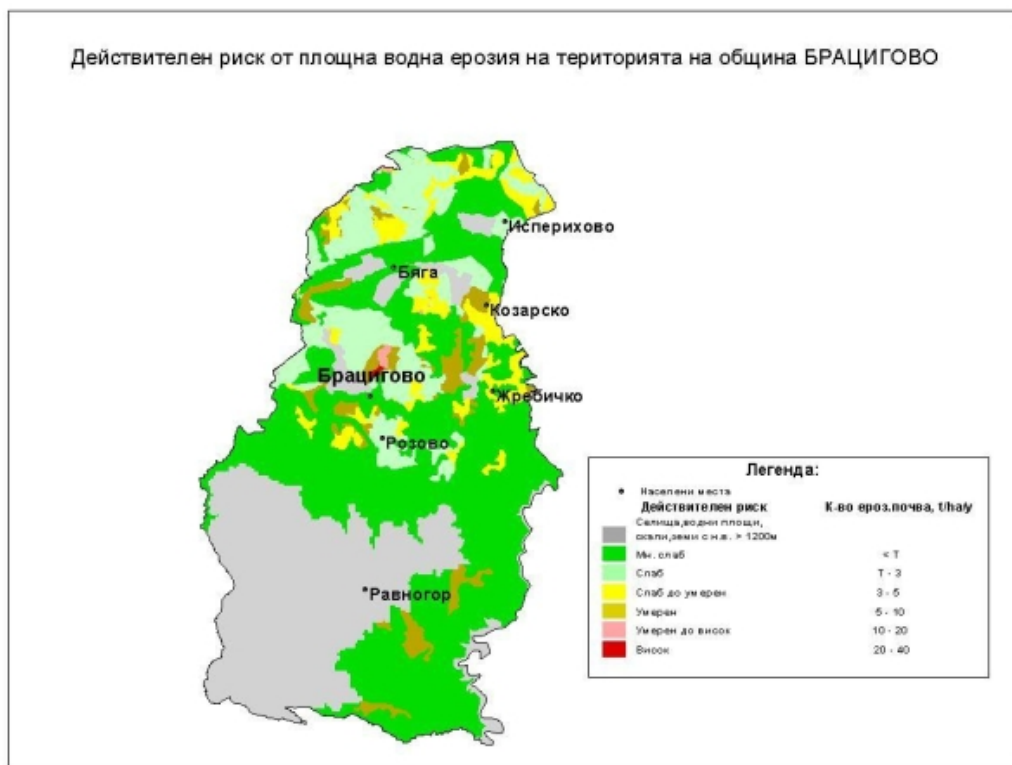
При изготвянето на дългосрочната бюджетна прогноза на общината се вземат предвид целите и дейностите заложили в програмата и плана за действие. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средствата за изпълнение на приоритетните екологични проекти и дейности, включени в Общинската програма за околна среда.

Координатор по изпълнението на програмата е ст. експерт “ Екология, здравеопазване и социални дейности “ в община Брацигово.

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМАТА

Приложение VII.1. Риск от водоploщна ерозия на територията на община Брацигово

Клас на действителен риск от площна водна ерозия	Степен на действителна ерозия (индекс)	Площ, ха	Общо действителна ерозия, т/ха/г.
Населени места, води и земи с н. в. над 1200 м	0	6920	0
Много слаб действителен риск	1	10 390	55
Слаб действителен риск	2	3036	256
Слаб до умерен действителен риск	3	1433	419
Умерен действителен риск	4	1107	504
Умерен до висок действителен риск	5	50	221
Висок действителен риск	6	15	167
Сума		22951	1622
Общо почвени загуби, т		33 746	

Приложение VII.2. Списък на приложенията, налични в електронен вид (на CD-ROM) към Глава I.2.5. Защитени територии и биоразнообразие:

Прикачен файл: Приложение 2: Защитени територии и биоразнообразие Брацигово

Приложение 1 (Pril_1/WinRAR): Електронни таблици за разпределение на запаса по дървесни видове и класове на възраст в метри кубични и разпределение на залесената площ по дървесни видове и класове на възраст в хектари и информация за ДГС-Пещера, ЛУП 1997 г., ревизионен период 1985-1996 г.

Приложение 2 (Pril_2/WinRAR): Списък с видовете животни и растения, предмет на опазване в защитените зони Западни Родопи, код BG0002063, Бесепарски ридове, код BG0002057, «Родопи-Западни», код BG0001030 и Бесепарски възвишения, BG0000254 и списък на едри бозайници с техния природозащитен статус.

Приложение 3 (Pril_3/WinRAR): Извадка от Закона за биологичното разнообразие и Приложения № 3, 4 и 5 към него, както и Приложение № 1 от Закона за лова и опазване на дивеча.

Приложение 4 (Pril_4/WinRAR): Списък на лечебните растения, приложение към чл. 1, ал. 2 от Закона за лечебните растения и списък на лечебните растения, срещащи се на територията на община Брацигово.

Приложение 5 (Pril_5/WinRAR): Кратка информация за всяка защитена територия, попадаща изцяло или частично в обхвата на община Брацигово.

Приложение 6 (Pril_6/WinRAR): Карти на защитените зони; предмет и цели на опазване и стандартен Натура 2000 формуляр за зоните.

Приложение 7 (Pril_7/Word): Разширен доклад „Община Брацигово – Защитени територии и биоразнообразие: Състояние и конкретни препоръки за целите на ОПООС 2009-2013”

Приложение VII.3. Зелени площи на територията на община Брацигово²

I.2.7.3. Озеленени площи за широко обществено ползване

НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ПАРКОВЕ ГРАДИНИ	УЛИЧНО ОЗЕЛЕНЯВАНЕ	ИЗВЪНСЕЛИЩНИ ПАРКОВЕ	ЛЕСОПАРКОВЕ
	Налични площи – кв. м.	Налични площи – кв. м.	Налични площи – кв. м.	Налични площи – кв. м.
Брацигово	17 000	13 478	17 000	Няма
Равногор	2 000	1 000	8 000	Няма
Розово	1 350	1 000	4 000	Няма
Жребичко	3 000	8 000	2 000	Няма
Исперихово	10 500	14 000	20 000	Няма
Козарско	7 000	8 000	36 000	Няма
Бяга	10 000	3 000	21 000	Няма
ОБЩО ЗА ОБЩИНАТА	40 850	48 478	108 000	Няма
Състояние:	Поддържано ☐ Неподдържано ☐	Поддържано ☐ Неподдържано ☐	Поддържано ☐ Неподдържано ☐	-
Преобладаващи видове растителност:	Липа, топола, ели, кипарис, юка, бреза, дъб, бук, гинко, бор, чинар, кестени, бор, върба	Кестени, плодни дървета, бор, липа	Тополи, кестени, бук, дъб, бреза	

I.2.7.4. Озеленени площи за ограничено обществено ползване

НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ЖИЛИЩНИ ЗОНИ	ВИЛНИ ЗОНИ	ПРОИЗВОДСТВЕНИ ЗОНИ	КУРОРТНИ И СПОРТНИ КОМПЛЕКСИ
	Налични площи – кв. м.	Налични площи – кв. м.	Налични площи – кв. м.	Налични площи – кв. м.
Брацигово	1 691 000	Няма	236 000	200 000
Равногор	737 000	Няма	2 000	няма
Розово	648 000	Няма	2 000	284 000
Жребичко	177 000	Няма	няма	няма
Исперихово	656 000	Няма	няма	24 000
Козарско	1 015 000	Няма	2 000	3 000
Бяга	736 000	Няма	2 000	3 000
ОБЩО ЗА ОБЩИНАТА	5 660 000	Няма	244 000	517 000
Състояние:	Поддържано ☒	Поддържано ☐	Поддържано ☐	Поддържано ☒

² Таблиците подлежат на допълване, уточняване и актуализация

	Неподдържано ☐	Неподдържано ☐	Неподдържано ☒	Неподдържано ☐
Преобладаващи видове растителност:	Липа, тополи, бреза, дъб, габър, бряст, салкъм, върба, липа в по – ниските части Иглолистните видове са представени от бял бор черен бор, ела и смърч.		Липа, тополя ели и декоративни храсти	Дъб , габър, бук в летовище „РВриз „ Иглолистна растителност в летовище „Атолука „ Спортните площадки - райграс

1.2.7.5. Озеленени площи със специфично предназначение

НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ГРОБИЩНИ ПАРКОВЕ	БОТАНИЧЕСКИ И ГРАДИНИ	ЗООПАРКОВЕ	ЗАЩИТНИ НАСАЖДЕНИЯ
	Налични площи – кв. м.	Налични площи – кв. м.	Налични площи – кв. м.	Налични площи – кв. м.
Брацигово	14 000	Няма	Няма	3 590 000
Равногор	2 000	Няма	Няма	884 000
Розово	2 000	Няма	Няма	1 156 000
Жребичко	3 000	Няма	Няма	1 669 000
Исперихово	10 700	Няма	Няма	9 000
Козарско	5 000	Няма	Няма	112 000
Бяга	5 000	Няма	Няма	1207 000
ОБЩО ЗА ОБЩИНАТА	41 000	Няма	Няма	8 627 000
Състояние:	Поддържано ☒ Неподдържано ☐	-	-	Поддържано ☐ Неподдържано ☐
Преобладаващи видове растителност:	Бреза, липа, дъб, габър, тополи, бор, и др.	-	-	Иглолистна и широколистна растителност

Приложение VII.4. Карта на община Брацигово

Приложение VII.5. Списък на представителите на заинтересованите страни, участвали при съставянето на програмата

№	Участник	Организация
1.	Татяна Симонова	Община Брацигово
2.	Иванка Калева	НПО “ Авангард “
3.	Мария Пицалова	Община Брацигово
4.	Зинаида Глухчева	Община Брацигово
5.	Иванка Кабакчиева	Община Брацигово
6.	Иванка Стефанова	Читалище “ В. Петлешков “
7.	Анастасия Клянчева	Читалище “ В. Петлешков “
8.	Мария Калинова	Читалище “ В. Петлешков “
9.	Илия Милушев	Кмет на с. Бяга
10.	Младен Китов	Общински съветник
11.	Атанас Ценов	Гражданин
12.	Ваня Мишекопаранова	Гражданин
13.	Атанаска Стефанова	Ученичка в ПГСА – Брацигово
14.	Жана Ягнина	Гражданин
15.	Мария Янкова	Отдел “ Чистота “
16.	Ема Енева	Проект “ Родоши “
17.	Николай Лебанов	Проект “ Родоши “
18.	Галина Троянова	Гражданин
19.	Луиза Пекмизян	Редактор на вестник “ Априлци “

Приложение VII.6. Писмени становища на заинтересованите страни

РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ-ПАЗАРДЖИК
Държавно горско стопанство - Пещера

4550 ПЕЩЕРА, ул. "Михаил Тарева" 129

Директор: 0350/63957
Гл. Счетоводител: 0350/63951
Факс: 0350/63952

Изх № 2280 / 06.02.2009 г.
гр. Пещера

ДО
Община "БРАЦИГОВО"
ул. "Атанас Кабов" № 6 а
гр. Брацигово

СТАНОВИЩЕ
ОТ
ДЛ – Пещера

Във връзка с постъпило искане вх. № 2280 / 06.02.2009г. относно даване на становище за разработената програма за опазване на околната среда на община „Брацигово“ за периода 2009-2013г.

Държавно горско стопанство – Пещера, след като се запозна с работния проект на програмата дава положително становище за осъществяване на програмата за опазване на околната среда на община „Брацигово“

Министерство на околната среда и водите

Регионална инспекция по околната среда и водите - Пазарджик

Пазарджик 4400

ул. "Ген. Гурко" № 3, ет. 4

П.К. 220

Директор: 034/ 44 43 89

Гл. счетоводител: 034/ 40 19 39

<http://www.riewpz.hit.bg/>

Дежурен: 034/ 44 18 75

факс: 034/ 44 55 85

e-mail: riewpz@b-trust.org

Изм. № 16-05-2/02.02.2009

гр.Пазарджик 02.02.2009 г.

До
г-н **Васил Гюлеметов**
Кмет на Община Брацигово

На ваш изх.№ 16-05-2/ 02.02.2009г.

Относно: Работен проект на Общинска програма за опазване на околната среда на община Брацигово

Уважаеми г-н Гюлеметов,

Разработването на Регионални (общински) екологични програми е задължение на Общинските власти. Нормативните актове, които регламентират тези задължения са Законът за опазване на околната среда, чл.26, т.1 според която „Общинските органи съставят свои програми за опазване на околната среда и водите съгласувани с компетентните органи на Министерството на околната среда и води”.

РИОСВ – Пазарджик след като, разгледа обстойно представения проект на община Брацигово, констатира ,че същия не е изготвен съгласно Методиката за разработване и управление на регионални екологични програми и връща за доработка поради следните пропуски:

1. Въздух:

- Не са установени основните източници на замърсяване, масовите им потоци, както и вида на замърсителите на атмосферния въздух на територията на Общината.

- Няма анализ /и избор/ на стратегия по показател „разход-полза”, липсва финансов разчет на програмата. Няма предвидени конкретни мерки за подобряване на КАВ /качеството на атмосферния въздух/, както и предвиден контрол върху разходите за реализирането на програмата.

- Изброеното по – горе важи и за част: Шум.

2. Води.

- Анализът в част „води” е непълен, липсват данни за националната система за екологичен мониторинг, не са идентифицирани източниците за замърсяване на повърхностните течащи и стоящи води,

- формулираните цели и стратегии не са конкретизирани,

3. „ОХВП и УР”

- Не представя информация за наличие на негодни препарати за растителна защита и наличие на складове за тяхното съхранение.
- Не е направен анализ на състоянието на такива складове, анализ на наличните количества на негодни препарати за растителна защита.
- Не е представена конкретна информация за отделните предприятия и производствени дейности на територията на общината.
- Не е направен анализ на потенциални рискови обекти и производствени дейности, при които е възможно възникване на аварии и замърсяване с опасни химични вещества и препарати.

4. Отпадъци.

- Програмата за управление на дейностите по отпадъците, която се разработва на основание чл.29, ал.1, т.1. от ЗУО е неразделна част от общинската програма, съгласно разпоредбите на чл.29, ал.2 от ЗУО. Приложената част за управление дейностите на по отпадъците не отговаря на изискванията на ЗУО, като структура и съдържание, посочени в чл.31 от ЗУО.

- Програмата за управление на отпадъците не е актуализирана, съгласно разпоредбите на чл.29, ал.2 от ЗУО. Настъпили са промени, както по отношение на нормативната база, така също и фактическите условия, които не са отразени в така приложената част в програмата. Задължително трябва да се отрази регионалната мярка за обезвреждане на отпадъците, прилагането на нормативните изисквания по отношение на масово разпространение и предварително третиране на отпадъците преди депониране.

- Програмата не съдържа схема за движението на отпадъците към инсталациите за третиране, съгласно изискванията на чл.31, ал.2, т.5 от ЗУО

- Не е посочена и описана системата за оценка на резултатите и за актуализация на програмата, съгласно чл.31, ал.2, т.13 от ЗУО.

- Не е посочена и системата за отчет и контрол на изпълнението във всяка община, съгласно чл 31,ал.2, т.12 от ЗУО.

- Няма информация за връзка с упълномощени лица, отговорни за управлението на отпадъците, съгласно чл.31, ал.2, т.14 от ЗУО.

- Не са анализирани и посочени специфичните за общината, предприятия на нейна територия решения за управление на дейностите по отпадъците, съгласно чл.31, ал.2, т.6 от ЗУО.

В плана за действие към програмата не са предвидени конкретни мерки, относно:

- за осъществяване на контрола по чл.92 от ЗУО
- за оценка на стари замърсявания и начинът на закриване на нерегламентираните сметища
- за поддържане чистотата на населените места и републиканската пътна мрежа.
- за осигуряване на необходимия брой съдове за битови отпадъци, съгласно чл.16, ал.3, т.1 от ЗУО.

- В плана за действие са посочени отговорни институции, а не отговорник.

- Необходимо е за всяка мярка да се посочи отговорното длъжностно лице.

- Необходимо е да се променят сроковете за закриване на нерегламентираните сметища/ селски депа/. Този срок в плана за действие е посочен 31.12.2009г., което е в противоречие на §5, ал.4 от ПЗР на Наредба №8/2004 г. Срокът за тяхното закриване е 16.07.2009г. на територията на общината тези сметища са 6 броя, като в програмата е изпуснато депото за битови отпадъци в с. Боримечково. Закриването трябва да стане, съгласно изискванията на чл.20 и Приложение №2, раздел 4 на наредба №882004год. Или чрез предепониране и възстановяване на терените. За нерегламентирани сметища не може да се приложи § 5, ал.7 от ПЗР на Наредба №8 /2004год.

5. Биологично разнообразие и защитени територии:

- Не може да даде становище относно общинската програма за опазване на околната среда на община Брацигово, поради липса на приложен CD – ROM, съдържащ Приложение VII.2 /Pril.7/, което съдържа конкретни насоки и препоръки за необходимите бъдещи действия на община Брацигово.

Във връзка с представения от вас работен проект на Общинска програма за опазване на околна среда на община Брацигово, Ви информираме, че в изискването по глава шеста от Закона за опазване на околната среда и води е необходимо да представите в срок до 30 дни в РИОСВ – Пазарджик доработена и допълнена общинска програма по околна среда.

Директор:.....
Иергана Шишиньова/

МК

Г-н Г. Гюлеметов
06.03.09

Министерство на здравеопазването

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ И КОНТРОЛ НА
ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ - ПАЗАРДЖИК

ул. "Болнична": 17
4400 Пазарджик

17, Bolnicna
4400 Pazardjik

phone: 034/445365
fax: 443061

E-mail address riokoz_pz@telecable.net.com

Наш номер:

На ваш номер:

Дата Date

Our reference:

1171

Your reference:

27.02.09 r

До
Г-н Васил Гюлеметов
Кмет на
Община Брацигово
гр. Брацигово
ул. „Атанас Кабов“, № 6А

Община Брацигово

Вх. №: 32-03-2 #1/05.03.2009

Код за достъп: 70132919

За деловодна справка - www.bratsigovo.bg

Сертифицирана по ISO 9001:2000; ISO 14001:2004; ISO27001:2005

На Ваше Писмо с изх. № 32-03-2 / 16.02.2009 г.

Относно: Постъпила за разглеждане в РИОКОЗ – Пазарджик Общинска програма за опазване на околната среда на Община Брацигово за периода 2009 – 2013 год., разработена съгласно чл. 79, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда.

Уважаеми Г-н Гюлеметов,

Във връзка с постъпила в РИОКОЗ гр.Пазарджик документация с наш вх.№981/19.02.2009 г. –“ Общинска програма за опазване на околната среда на Община Брацигово за периода 2009 – 2013 год.”, която беше разглеждана от Експертен съвет по здравно-техническа експертиза/ЗТЕ/ при РИОКОЗ - гр.Пазарджик на свое заседание от 27.02.2009г., Ви уведомяваме следното :

РИОКОЗ – гр.Пазарджик дава **положително становище** относно представената Общинска програма за опазване на околната среда на Община Брацигово за периода 2009 – 2013 год., при условие, че в т.1.2.2. "Води" от Програмата, по отношение на водоизточниците, бъдат спазени изискванията и процедурите на Наредба №3 от 16.10.2000г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди / ДВ бр.88 от 27.10.2000г./.

ЕСВ/ЕС

Директор :

/Д-р Ф. Петрова/

Приложение VII.7. Протокол от обществено представяне

О Б Щ И Н А Б Р А Ц И Г О В О

ПРОТОКОЛ

от проведено обществено представяне

на

“ Общинска програма за опазване на околната среда на община Брацигово “
2008-2013г.

Място на провеждане: *Читалище “ В. Петлешков “ гр. Брацигово*

Водещ на срещата : *Татяна Симонова*

Поканени за участие : *НПО “ Авангард “ , Читалище “ В. Петлешков, Сдружение “Памет“, Общинска администрация, Общински съветници, Управител “ Инфрастрой “ ЕООД, Кметове по населени места, Граждани*

Днес 19.02.2009г. от 13.00 часа в сградата на НЧ “ Васил Петлешков “ – Брацигово се проведе среща за представяне на “ Общинска програма за опазване на околната среда на община Брацигово “ 2008-2013г. На срещата присъстваха граждани , служители и заинтересовани лица:

№	Участник	Организация
1.	Татяна Симонова	Община Брацигово
2.	Иванка Калева	НПО “ Авангард “
3.	Мария Пицалова	Община Брацигово
4.	Зинаида Глухчева	Община Брацигово
5.	Иванка Кабакчиева	Община Брацигово
6.	Иванка Стефанова	Читалище “ В. Петлешков “
7.	Анастасия Клянчева	Читалище “ В. Петлешков “
8.	Мария Калинова	Читалище “ В. Петлешков “
9.	Илия Милушев	Кмет на с. Бяга
10.	Младен Китов	Общински съветник
11.	Атанас Ценов	Гражданин
12.	Ваня Мишекопаранова	Гражданин
13.	Атанаска Стефанова	Ученичка в ПГСА – Брацигово
14.	Жана Ягнина	Гражданин
15.	Мария Янкова	Отдел “ Чистота “
16.	Ема Енева	Проект “ Родоши “
17.	Николай Лебанов	Проект “ Родоши “
18.	Галина Троянова	Гражданин
19.	Луиза Пекмизян	Редактор на вестник “ Априлци “

Представянето премина в дух на конструктивно и ползотворно обсъждане. Програмата бе презентирана от ст.експерт “ ЕЗСА “ Татяна Симонова. В презентацията бяха представени обстойно анализ на средата , силните и слабите

страни, възможности и заплахи при реализирането на програмата и план за действие по години. Програмата е разработена въз основа на чл.79 от ЗООС.

Към визията на общинската програма г-н Милушев - кметът на с. Бяга предложи да се допълни следния текст : Брацигово – община със съхранена и качествена околна среда, устойчиво използвани природни ресурси и активни граждани грижовни за бъдещето. За тях промяната за по-добър живот е свързана с удовлетворяване на потребностите от работни места, храна, здравословни условия на живот, труд, отдих, образование, култура и личностна реализация. Своето хармонично развитие те виждат в съхраняването на горите, природата и биологичното разнообразие.

Бяха изнесени данни за демографските и социално икономически показатели на общината към момента.

Най-голямо внимание бе обърнато върху плана за действие със задачите, целите и механизма за финансиране.

- Относно повишаване на енергийната ефективност на публичните сгради и намаляване на количеството вредни емисии в атмосферата. – разяснение по тази точка даде г-жа Симонова. В тази връзка тя сподели, че има вече спечелен проект за саниране на три обществени сгради и подадени още два проекта на два Дома за деца лишени от родителски грижи към « Красива България »
- Коментирани бяха въпросът относно подмяна на **вътрешноселищната водопроводна мрежа и ремонт на амортизирана канализационна мрежа, както и изграждането на нова**, тъй като има много често аварии и загуби на вода. На участниците бе обяснено, че общинска администрация има спечелен един проект за « Изграждане на канализация – ромски квартал в с. Исперихово » и предстои за внасяне на още проекта за: « Изграждане на канализация в с. Козарско » и « Изграждане на нова и ремонт на съществуваща канализационна и водопроводна мрежа в гр. Брацигово, както и изграждане на ПСОВ » по Оперативна програма « Околна среда » информацията бе предоставена от г-жа Симонова.

Коментирани бяха въпросът за изграждането на регионалното депо и закриването на местното депо, т.к. основния екологичен проблем за общината се явява нерегламентираното изхвърляне на отпадъци. Разяснение по въпросът бе дадено от Татяна Симонова, като обясни че все още тече процедурата по одобрение на проектите за изграждането на депото на Областен съвет по устройство на територията. Коментирана бе и Общинската програма за управление на отпадъците, която е неразделна част от ПОООС - Брацигово.

Голямото екоразнообразие на община Брацигово е предпоставка за засилен интерес на ръководството при внедряване на тази програма. Коментирани бяха заплахите, които грозят общината в близките години, а именно не достатъчен интерес от страна на населението към опазването на околната среда. В тази връзка се направи предложение от г-н Ценов – гражданин за по засилена просветно – рекламна дейност сред населението, стимулиране на гражданите за поддържане на чисти и приветливи зони, същите да бъдат отразявани във местния вестник “ Априлци “ и др. медии. Информационните – кампании да включват издаване на брошури за различните екологични дни в годината. Учениците да участници в почистване и поддържане на зелените, както и др. институции на територията на

общината. Г-жа Стефанова предложи да се изготвят и подпишат писма – за партньорства между институциите с цел подържане на зелените площи в населените места. Към това предложение се присъединиха всички участници.

Едно от предложенията от г-н Милушев бе всички зелени площи да бъдат описани с цел да се извършва ежегодно инвентаризация, към самия опис да има изготвен план за поддръжка на самите площи и отговорници.

Разяснение към втората стратегическа цел и по точно за изграждането на ГИС – система, както и обучение на персонала, бе дадено от г-н Младен Китов – общински съветник. Той сподели, че вече има подаден проект в МДААР на стойност 500 000 лв. за изграждане на такъв вид информационна услуга с цел подобряване информационното обслужване на гражданите.

За реализирането на плана за действие, беше променен срока на изпълнение на част от мерките обхващащ периода от 2009 до 2013г., а именно изграждане на нови канализационни и водопроводни мрежи, саниране на сгради и използване на слънчеви колектори.

На участниците беше разяснено и начина на отчетност на програмата, и че тя е отворена и може да бъде актуализирана съобразно търсенията и потребностите на населението.

19 февруари 2009г.

Изготвил Татяна Симонова – Община Брацигово

Приложение VII.8. Общинска програма за управление на отпадъците

Прикачен файл: Приложение 8А: Програма за управление на отпадъците на Община Бразигово 2008 – 2011 г.

Прикачен файл: Приложение 8Б: Проект на актуализация: Програма за управление на дейностите по отпадъците 2009 – 2013 г.

Приложение VII.9. Протоколи и писмо от изпитване на атмосферния въздух на територията на община Пазарджик от РИОСВ Пазарджик

Прикачен файл: Приложение 9: Протоколи Атмосферен въздух РИОСВ Пазарджик

Приложение VII.10. Приложение

РЕШЕНИЕ

№ 231

взето на заседание на Общински съвет град Брацигово,
проведено на 26.03.2009 год. с Протокол №22

ОТНОСНО : Приемане актуализация на общинска програма за опазване на околната среда в Община Брацигово за периода 2009-2013 г.

Общински съвет Брацигово, на основание чл.21, ал.2 от ЗМСМА и чл.79 (1) 1 и (4) от Закона за опазване на околната среда

РЕШИ:

Приема Актуализацията на общинска програма за опазване на околната среда в Община Брацигово за периода 2009 год. - 2013 год.

Общ брой общински съветници : 17
Присъствали : 16
Гласували : 16
„За” 16
„Против” – няма
„Въздържали се” – няма

Председател на ОбС :
/ арх. Денка Николова /

VII.11. Експертен екип, работил по съставянето на програмата

Консорциум ДИКОН Груп ЕООД и НПО Природа назаем

Управител на проекта: Светлана Папукчиева

Ръководител на екипа: Камелия Георгиева

Членове на основния екип:

Стоян Йотов

Здравко Сечков

Красимира Тагарева

Даниела Тодорова

Местен координатор: Татяна Симонова

Експерти:

Белин Моллов

Борислав Мурджев

Васил Петров

Иванка Тодорова

Мариета Стоименова

Мария Костова

Росен Хинков

Христина Халачлийска